

Īpašais ziņojums

ES palīdzība Mjanmai/Birmai

(saskaņā ar LESD 287. panta 4. punkta otro daļu)

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

Revīzijas darba grupa

ERP īpašajos ziņojumos tiek atspoguļoti rezultāti, kas iegūti atsevišķu budžeta jomu vai vadības aspektu lietderības un atbilstības revīzijās. ERP atlasa un izstrādā šos revīzijas uzdevumus tā, lai tiem būtu pēc iespējas lielāka ietekme, konkrēti, tiek ņemts vērā risks, kādam pakļauta lietderība vai atbilstība, attiecīgo ienākumu vai izdevumu apjoms, paredzamie notikumi, kā arī politiskās un sabiedrības intereses.

Šo lietderības revīziju veica ERP III apakšpalāta, kura atbild par ārējo darbību un drošības un tiesiskuma izdevumu jomu revīziju. Par ziņojuma sagatavošanu atbildīgajam apakšpalātas vecākajam loceklim *Karel Pinxten* ziņojumu izstrādāt palīdzēja viņa biroja vadītājs *Gerard Madden*, atašējs un darbuzdevuma vadītāja *Mila Strahilova*, atbildīgā vadītāja *Beatrix Lesiewicz*, kā arī revidenti *Roberto Ruiz Ruiz* un *Francesco Zoia Bolzonello*. Lingvistisko atbalstu sniedza *Cathryn Lindsay*.

No kreisās uz labo: *Francesco Zoia Bolzonello*, *Cathryn Lindsay*, *Gerard Madden*, *Mila Strahilova*, *Roberto Ruiz Ruiz*, *Beatrix Lesiewicz*, *Karel Pinxten*.

SATURS

	Punkts
Akronīmi un saīsinājumi	
Kopsavilkums	I–IX
Ievads	1–14
Revīzijas tvērums un pieeja	15–17
Apsvērumi	18–60
Neraugoties uz dažām nepilnībām, ES uzņēmās vadošo lomu, atbalstot noteiktās attīstības prioritātes	18–28
EĀDD un Komisija ņēma vērā valsts vajadzības	19–20
Izvēlētās attīstības prioritātes nebija pietiekami mērķtiecīgas	21–24
Atšķirīgs koordinācijas līmenis	25–28
Komisijas veiktā ES attīstības palīdzības pārvaldība bija kopumā apmierinoša, bet to ietekmēja kavēšanās un trūkumi	29–51
Darbības bija atbilstīgas, bet tika konstatēti trūkumi	30–33
Trasta fondu veikto īstenošanu ietekmēja kavēšanās, uzņemoties saistības un izmaksājot līdzekļus	34–36
ES un ANO līgumos paredzēto izmaksu kontroles noteikumu ietekme bija maza	37–40
Krīzes līguma procedūras tika piemērotas pārāk plaši	41–43
Dubultās finansēšanas risks netika pietiekami samazināts	44–45
Tika konstatētas nepilnības ES finansēto darbību uzraudzībā, un pamanāmības līmenis bija zems	46–51
Mērķu sasniegšanu ietekmēja īstenošanas kavējumi	52–60
Neraugoties uz sarežģītajiem apstākļiem, daži rezultāti ir labi	53
Projektu īstenošanu ietekmēja kavējumi un nepilnības	54–60
Secinājumi un ieteikumi	61–69

I pielikums. Mjanmas/Birmas karte

II pielikums. ANO pārvaldītie trasta fondi

III pielikums. Revidēto projektu izlase

IV pielikums. Individuālo projektu novērtējums — pārskats

Komisijas un EĀDD atbildes

AKRONĪMI UN SAĪSINĀJUMI

<i>3DF</i>	Trīs slimību fonds [<i>Three Diseases Fund</i>]
<i>3MDG</i>	Trīs Tūkstošgades attīstības mērķu fonds [<i>Three Millennium Development Goals Fund</i>]
ASI	attīstības sadarbības instruments
DIP	daudzgadu indikatīvā programma
EĀDD	Eiropas Ārējās darbības dienests
<i>EIDHR</i>	Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību instruments [<i>European Instrument for Democracy and Human Rights</i>]
GRP	gada rīcības programma
ĢD <i>DEVCO</i>	Starptautiskās sadarbības un attīstības ģenerāldirektorāts
ĢD <i>ECHO</i>	Eiropas Civilās aizsardzības un humānās palīdzības operāciju ģenerāldirektorāts
<i>ICI+</i>	finanšu instruments sadarbībai ar industrializētām valstīm [<i>Instrument for Cooperation with Industrialised Countries</i>]
<i>IcSP</i>	stabilitātes un miera veicināšanas instruments [<i>Instrument contributing to Stability and Peace</i>] (iepriekš — stabilitātes instruments (<i>IfS</i>))
IPP	iekšzemē pārvietota persona
<i>JPF</i>	Apvienotais miera fonds [<i>Joint Peace Fund</i>]
KVA	kopienas virzīta attīstība
<i>LIFT</i>	Iztikas un pārtikas drošības trasta fonds [<i>Livelihoods and Food Security Trust Fund</i>]
<i>LRRD</i>	neatliekamās palīdzības, rehabilitācijas un attīstības sasaiste [<i>Linking Relief, Rehabilitation and Development</i>]
NVO	nevalstiska organizācija
<i>QBEP</i>	Kvalitatīvas pamatzglītības programma [<i>Quality Basic Education Programme</i>]
<i>RACER</i>	atbilstīgs, apstiprināts, ticams, vienkāršs un stabils [<i>Relevant, Accepted, Credible, Easy and Robust</i>]
<i>ROM</i>	uz rezultātiem vērsta uzraudzība [<i>Results-Oriented Monitoring</i>]
<i>SMART</i>	konkrēts, izmērāms, sasniedzams, atbilstīgs un ar noteiktiem termiņiem

[Specific, Measurable, Achievable, Relevant, Timely]

SWITCH-Asia

ES finansēta programma, kuras mērķis ir palīdzēt patērētājiem un uzņēmumiem pāriet uz ilgtspējīgu patēriņu un ražošanu

UNICEF

ANO Bērnu fonds [*United Nations Children's Fund*]

UNOPS

ANO Projektu pakalpojumu birojs [*United Nations Office for Project Services*]

KOPSAVILKUMS

I. Revīzijas laikā Mjanma/Birma atradās svarīgas un grūtas politiskās un ekonomiskās pārejas procesā. Attīstības centienus kavēja tādi faktori kā dabas katastrofas, etniskie konflikti un vietējo dalībnieku un iestāžu ierobežotās spējas.

II. Mēs pētījām, vai ES atbalsts Mjanmai/Birmai bija efektīvs. Šim nolūkam revīzijā tika aplūkots jautājums, vai Eiropas Ārējās darbības dienests (EĀDD) un Komisija atbalstīja skaidri noteiktas attīstības prioritātes. Tajā tika arī novērtēta Komisijas veiktā ES attīstības palīdzības pārvaldība un noskaidrots, vai tika sasniegti ES attīstības atbalsta mērķi. Revīzija tika vērsta uz izdevumiem, par kuriem pēc civilās valdības izveides 2011. gadā saskaņā ar attīstības sadarbības instrumentu (ASI) no 2012. gada līdz 2016. gadam tika uzņemtas saistības. Kopumā 2012.–2020. gadam ES ir piešķīrusi gandrīz miljardu EUR.

III. Mēs secinājām, ka ES attīstības atbalsts šai valstij bija daļēji efektīvs. ES uzņēmās svarīgu vadošo lomu, atbalstot attīstības prioritātes, un valstij piešķīra ievērojamu finansējumu. Sarežģītos apstākļos, kad nebija skaidrības par institucionālo struktūru, miera procesa virzību un reformu gaitu, ES aktīvi reaģēja uz valsts vajadzībām. Tomēr mēs ziņojam par trūkumiem Komisijas veiktajā vajadzību novērtēšanā un ES palīdzības īstenošanā.

IV. Komisijas lēmums koncentrēties uz četrām nozarēm neatbilda 2011. gada Pārmaiņu programmai, un netika novērtēta ES delegācijas spēja tikt galā ar lielo darba slodzi. Komisija pietiekami nenovērtēja ģeogrāfiskās prioritātes valstī. Apsverot prioritātes, netika ņemta vērā iekšzemes ieņēmumu mobilizēšana, lai gan tas ir Mjanmas attīstībai svarīgs faktors. ES un atsevišķu dalībvalstu kopīgā plānošana saskaņā ar kopīgās plānošanas stratēģiju 2014.–2016. gadam bija pozitīvs solis.

V. ES attīstības palīdzības pārvaldība bija kopumā apmierinoša. Darbības tika vērstas uz valsts attīstības prioritātēm, bet bija kavējumi. Komisijas palīdzības veida izvēle bija pamatota. Tomēr katrai nozarei un darbībai piešķirtā finansējuma apjoma pamatojums netika dokumentēts. Aizkavējās arī īstenošana, jo 2016. gada rīcības programma (GRP) nekad netika pieņemta.

VI. ANO pārvaldīto trasta fondu programmu īstenošanu ietekmēja kavējumi un lēna programmu darbību budžeta līdzekļu apguve. Šie fondi ir uzkrājuši lielus naudas atlikumus, bet Komisija nav nodrošinājusi no ES ieguldījuma nopelnīto procentu saglabāšanu finansētajām darbībām. ES un ANO līgumos paredzēto izmaksu kontroles noteikumu ietekme bija maza.

VII. Laikposmā no 2012. gada līdz 2016. gadam Komisija plaši izmantoja krīzes deklarācijas noteikumus, lai noslēgtu līgumus tieši ar īstenošanas partneriem. Atceļot prasību par uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, mazinājās atlases procedūras pārredzamība un radās risks, ka tas varētu nelabvēlīgi ietekmēt projektu izmaksu lietderību.

VIII. Atšķirās tas, cik lielā mērā tika sasniegti revidēto projektu rezultāti. Plānotos tiešos rezultātus sasniedza tikai puse revidēto projektu, galvenokārt īstenošanas kavējumu dēļ. Iznākumus un rezultātu ilgtspēju gandrīz pusei revidēto projektu nebija iespējams novērtēt, jo programmu darbību īstenošana aizkavējās. Nepilnības tika konstatētas arī attiecībā uz projektu rādītāju kvalitāti un projektu uzraudzību.

IX. Pamatojoties uz šajā ziņojumā sniegtajiem apsvērumiem, Palāta formulē vairākus ieteikumus, kas paredzēti, lai uzlabotu Mjanmai/Birmai sniegtās attīstības palīdzības pārvaldību. EĀDD/Komisijai ir:

- mērķtiecīgāk jāvirza atbalsts, lai palielinātu palīdzības ietekmi;
- jāstiprina koordinācija ar Eiropas Civilās aizsardzības un humānās palīdzības operāciju ģenerāldirektorātu (ĢD *ECHO*);
- jāpamato un jādokumentē finansējuma piešķiršana nozarēm un darbībām;
- jāpalielina vairāku līdzekļu devēju finansētu darbību izmaksu lietderība;
- jāuzlabo projektu pārvaldība un jānodrošina ES darbību labāka pamanāmība.

IEVADS

1. Pēc vairākām desmitgadēm, kas pavadītas autoritārā režīmā, Mjanma/Birma tagad atrodas politiskās un ekonomiskās pārejas procesā, ko vada 2011. gada martā izveidotā civilā valdība. Tā ir uzsākusi virkni reformu, kuru mērķis ir mainīt valsts politisko, demokrātisko un sociālekonomisko situāciju.
2. Attiecībā uz ekonomisko situāciju — valsts IKP pieauga par vidēji 7,5 % gadā¹. Darbaspēks ir jauns, un valsts ir bagāta ar dabas resursiem, tādiem kā gāze, kokmateriāli, zelts un dārgakmeņi. Robežojoties ar abu pasaules apdzīvotāko valstu — Ķīnas un Indijas — tirgiem, būtiski pieaug valsts tiešo ieguldījumu apjoms.
3. Valstī dzīvo daudz etnisko grupu, no kurām dažas ir iesaistījušās ilgstošos pilsoņu karos. Starp etniskajām un reliģiskajām grupām valda saspīlējums. Ar dažām etnisko grupu armijām valdība ir noslēgusi valsts mēroga pamiera nolīgumu, taču miera process virzās uz priekšu lēni. Etnisks saspīlējums valda pavalstīs, kur dzīvo etniskās grupas, kas nav etniskie birmieši, it īpaši Šanas, Kačinas un Rakhainas pavalsts pierobežas reģionos (sk. karti **I pielikumā**).
4. Jauni vardarbības uzliesmojumi 2016. un 2017. gadā tika vērsti pret rohingu musulmaņu minoritāti, kas dzīvo Rakhainas pavalstī (sk. karti **I pielikumā**) un kas 1982. gadā, kad stājās spēkā Birmas pilsonības likums, tika faktiski padarīti par bezvalstniekiem. Atkārtotā vardarbība saasina konfliktu un kavē humānās palīdzības un attīstības centienus reģionā.
5. Lai veicinātu reformu procesu, Eiropas Savienība 2012. gada aprīlī apturēja valdībai piemērotās sankcijas un līdz 2013. gadam atcēla visus embargo, izņemot ieroču embargo. Tāpat Eiropas Savienība Jangonā atvēra biroju, kas 2013. gadā kļuva par pilntiesīgu ES delegāciju.
6. Divpusējās attiecības ir balstītas uz Padomes 2013. gada 22. jūlija secinājumiem par vispārēju sistēmu Eiropas Savienības politikai un atbalstam, ko sniedz Mjanmai/Birmai. Šīs sistēmas stratēģiskie mērķi ir 1) atbalstīt mieru un nacionālo izlīgumu, 2) sniegt palīdzību

¹ Pasaules Bankas dati, 2012.–2016. gads.

funkcionējošas demokrātijas izveidē, 3) veicināt attīstību un tirdzniecību un 4) atbalstīt Mjanmas reintegrāciju starptautiskajā sabiedrībā.

7. ES un Mjanmas/Birmas darba grupas sanāksme notika 2013. gada novembrī, lai iepazīstinātu valdību ar ES rīcībā esošajiem demokratizācijas atbalsta līdzekļiem un instrumentiem. Bijušās ES Augstās pārstāves *Catherine Ashton* un viena no valsts prezidenta biroja ministriem *U Soe Thane* vadībā tika rīkoti vairāki forumi, lai padziļinātu divpusējās attiecības dažādās jomās, tādās kā attīstības palīdzība, pilsoniskā sabiedrība, miera process, tirdzniecība un ieguldījumi.

8. Darba grupas sanāksmei sekoja ES un Mjanmas cilvēktiesību dialogi, kuru laikā tika izskatītas iespējas, kā ES palīdzība varētu atbalstīt centienus veicināt cilvēktiesības, demokrātisku pārvaldību un tiesiskumu valstī. ES piedāvāja sniegt atbalstu Mjanmas valdībai, tai ratificējot starptautiskās cilvēktiesību konvencijas un instrumentus. ES arī nosūtīja vēlēšanu novērošanas misiju, lai novērotu vispārējās vēlēšanas 2015. gada 8. novembrī.

9. Attiecībā uz 2007.–2020. gadu ES piešķir vairāk nekā miljardu EUR (sk. **1. tabulu**), galvenokārt saskaņā ar divpusējiem, reģionālajiem un tematiskajiem instrumentiem².

1. tabula. Mjanmai/Birmai piešķirtā ES palīdzība attiecībā uz 2007.–2020. gadu

(miljoni EUR)						
Avots	2007-2011	2012-2013	Īpašā pakete 2012-2013	Kopā 2007-2013	2014-2020	Kopā 2007-2020
Attīstības sadarbības instruments						
Divpusējais finansējums	32,0		93,0	125,0	688,0	813,0
Tematiskās programmas	43,9	7,7	34,0	85,6	20,6 *	106,2
Reģionālās programmas	17,0	3,8	20,0	40,8	35,9 *	76,7
Citi instrumenti (IJS, EIDHR, ICI+)	2,2	28,9	3,7	34,8	1,8	36,6
Kopā	95,1	40,4	150,7	286,2	746,3	1 032,5
* Finansējuma piešķirums līdz 2017. gadam.						

Avots: daudzgadu indikatīvās programmas (DIP) 2007.–2013. gadam un 2014.–2020. gadam un 2007.–2015. gada rīcības programmas (GRP).

10. Saskaņā ar daudzgadu indikatīvo programmu (DIP) 2007.–2013. gadam ES nodrošināja divpusēju finansējumu divām galvenajām nozarēm — izglītībai un veselībai. Tematiskie

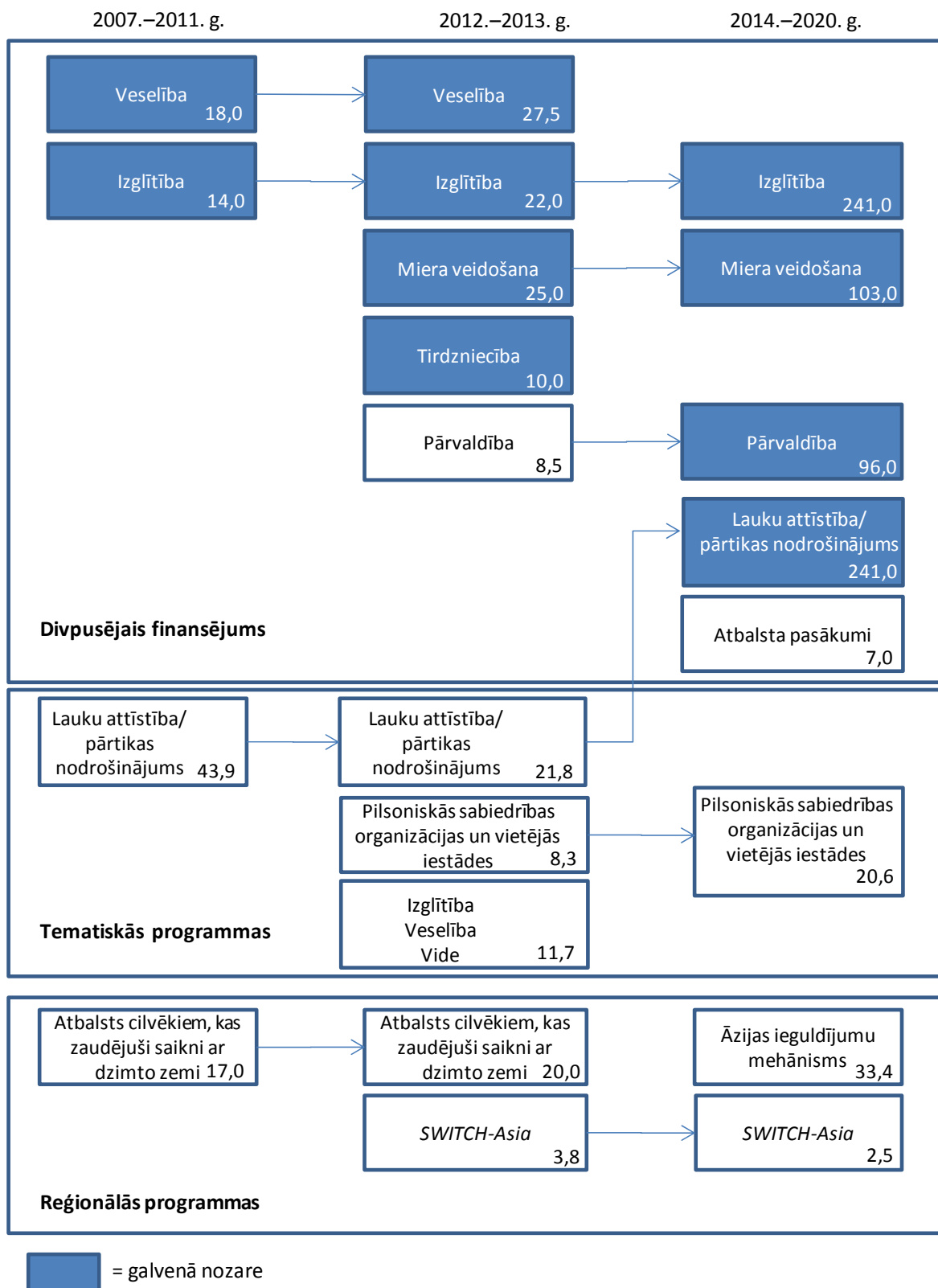
² Finansēšanas instrumenti var būt paredzēti konkrētai valstij (divpusēji), reģionāli vai ar konkrētu tematisko ievirzi.

instrumenti un reģionālais finansējums bija galvenokārt virzīts uz programmām, kas attiecās uz pārtikas nodrošinājumu un atbalstu cilvēkiem, kuri zaudējuši saikni ar dzimto zemi.

11. Lai uzturētu reformu tempu, Eiropas Savienība 2012. gadā valstij sniedza papildu atbalstu, piešķirot “īpašu paketi” 150 miljonu EUR vērtībā. Ņemot vērā šo finansējumu, divpusējais atbalsts tika paplašināts, aptverot vēl divas galvenās nozares — miera veidošanu un tirdzniecību.

12. Saskaņā ar DIP 2014.–2020. gadam divpusējais finansējums 688 miljonu EUR apmērā tika piešķirts četrām galvenajām nozarēm: lauku attīstībai, izglītībai, pārvaldībai un miera veidošanai. Kopā ar valstij sniegto palīdzību saskaņā ar tematiskajām un reģionālajām programmām un instrumentiem ES finansējums šajā septiņu gadu periodā sasniedz 746,3 miljonus EUR. Katrai nozarei piešķirtais finansējums laikposmā no 2007. gada līdz 2020. gadam ir norādīts **1. attēlā**.

1. attēls. Divpusējā, reģionālā un tematiskā finansējuma piešķirums katrai nozarei saskaņā ar ASI (miljoni EUR)

Avots: DIP 2007.–2013. gadam, DIP 2014.–2020. gadam, 2007.–2015. GRP.

13. Fondi tika īstenoti, izmantojot gan tiešo, gan arī netiešo pārvaldību.³ 2016. gadā 63 % finansējuma⁴ Eiropas Savienība valstij novirzīja, izmantojot netiešo pārvaldību, galvenokārt ar ANO aģentūru starpniecību. Tika iesaistīti šādi trasta fondi: Iztikas un pārtikas nodrošinājuma trasta fonds (*LIFT*), Kvalitatīvas pamatizglītības programma (*QBEP*), Trīs Tūkstošgades attīstības mērķu fonds (*3MDG*) un Apvienotais miera fonds (*JPf*). ES iemaksu daļa šajos fondos bija robežās no 11 % līdz 37 % (sīkāk sk. **II pielikumu**). Tiešās pārvaldības izdevumi, galvenokārt dotāciju veidā, veidoja 37 % no kopējā ieguldījumu portfeļa.

14. Valsts ir saņēmusi atbalstu no daudziem līdzekļu devējiem. Laikposmā no 2012. gada līdz 2016. gadam līdzekļu devēju kopējās saistības no visiem avotiem pārsniedza 8 miljardus USD. Papildus ES sniegtajai palīdzībai saistības attiecībā uz Mjanmu/Birmu uzņēmās Japāna (3,3 miljardi USD), Pasaules Banka (1 miljards USD), Apvienotā Karaliste (593 miljoni USD) un ASV (477 miljoni USD)⁵.

REVĪZIJAS TVĒRUMS UN PIEEJA

15. Revīzijā tika pētīts, vai ES atbalsts Mjanmai/Birmai bija efektīvs, un revidenti aplūkoja turpmāk minētos trīs jautājumus.

- a) Vai Eiropas Ārējās darbības dienests (EĀDD) un Komisija atbalstīja skaidri noteiktas attīstības prioritātes?
- b) Vai Komisija labi pārvaldīja ES attīstības palīdzību?
- c) Vai tika sasniegti ES attīstības atbalsta mērķi?

³ Saskaņā ar tiešo pārvaldību Eiropas Komisija atbild par visiem ES budžeta izpildes uzdevumiem, ko tiešā veidā veic tās dienesti vai nu centrālajā birojā, vai ES delegācijās. Saskaņā ar netiešo pārvaldību budžeta izpildes uzdevumus Komisija uztic starptautiskām organizācijām, ES dalībvalstu attīstības aģentūrām, partnervalstīm vai citām struktūrām.

⁴ No 438 miljoniem EUR, kas piešķirti visiem līgumiem (*avots*: 2016. gada ārējās palīdzības vadības ziņojums).

⁵ Plānošanas un finanšu ministrijas Ārējo ekonomisko attiecību departaments, <https://mohinga.info/en/dashboard/location/>.

16. Revīzija attiecās uz izdevumiem, par kuriem 2012.–2016. gadā tika uzņemtas saistības un kuri tika finansēti saskaņā ar ASI. Mēs pārbaudījām 20 projektus — 11 projektus, kas tika pārvaldīti netieši (no kuriem 10 projektus pārvaldīja trasta fondi⁶ un vienu īstenoja dalībvalsts aģentūra⁷), un deviņus projektus, kas tika pārvaldīti tieši⁸. Informācija par revidētajiem projektiem ir sniegta **III pielikumā**.

17. Revīzijas darbs ietvēra tādu dokumentāro pierādījumu pārbaudi kā plānošanas dokumenti un uzraudzības un novērtēšanas ziņojumi. Tas ietvēra klātienes apmeklējumu un sarunas ar Starptautiskās sadarbības un attīstības ģenerāldirektorāta (ĢD DEVCO), EĀDD, ES delegācijas un Eiropas Civilās aizsardzības un humānās palīdzības operāciju ģenerāldirektorāta (ĢD ECHO) darbiniekiem, kā arī ES dalībvalstu pārstāvjiem Mjanmā/Birmā, citiem līdzekļu devējiem un īstenošanas partneriem. Tika ņemtas vērā arī citās struktūrās veiktās revīzijas, verifikācijas⁹ un uz rezultātiem vērstas uzraudzības (ROM) ziņojumi.

APSVĒRUMI

Neraugoties uz dažām nepilnībām, ES uzņēmās vadošo lomu, atbalstot noteiktās attīstības prioritātes

18. Lai atbildētu uz revīzijas pirmo jautājumu (sk. **15. punktu**), mēs novērtējām, vai EĀDD un Komisija ņēma vērā valsts vajadzības. Mēs arī novērtējām, vai Komisijas attīstības prioritātes bija pietiekami mērķtiecīgas un saskaņotas ar citiem līdzekļu devējiem.

EĀDD un Komisija ņēma vērā valsts vajadzības

19. EĀDD un Komisija ātri reaģēja uz politiskajām pārmaiņām valstī. Tie uzsāka cilvēktiesību dialogu, nosūtīja vēlēšanu novērošanas misiju un iesaistījās miera procesā. ES delegācija

⁶ 1.–10. projekts.

⁷ 11. projekts.

⁸ 12.–20. projekts.

⁹ Komisijas revīzija par ANO aģentūrām.

Mjanmā/Birmā tika izveidota 2013. gadā. Neraugoties uz ES delegācijas jauno struktūru un problēmām, ar kurām nācās saskarties uz vietas, EĀDD un Komisija izveidoja agrīnu un aktīvu politisko dialogu ar valsts iestādēm un nodrošināja plašu zināšanu apkopošanu.

20. Mjanmas/Birmas valdība nav apstiprinājusi valsts attīstības plānu. Valsts vajadzības bija plašas un aptvēra daudzas jomas, tostarp miera veidošanu, izglītību, veselību, lauksaimniecības attīstību, pārvaldību un institucionālās spējas. Atbalstāmās nozares tika noteiktas, apspriežoties ar ieinteresētajām personām, un valdība uzskatīja, ka tas sasaistījās ar tās vispārējām attīstības prioritātēm. Eiropas Savienība valstij piešķīra ievērojamu finansējumu, lai atbalstītu attīstības prioritātes (sk. **9. punktu**).

Izvēlētās attīstības prioritātes nebija pietiekami mērķtiecīgas

21. Saskaņā ar DIP Mjanmai/Birmai EĀDD un Komisija noteica attīstības prioritātes un finansējuma piešķirumus. Plānošana bija jāveic atbilstoši vispārējām ES attīstības politikas prioritātēm, īstenojot 2011. gada Pārmaiņu programmu¹⁰. Bija arī jānodrošina saskaņotība un papildināmība starp dažādiem līdzekļu devējiem, kā arī jāpielāgojas valdības prioritātēm.

22. 2011. gada Pārmaiņu programmas galvenais mērķis bija būtiski palielināt ES attīstības politikas ietekmi un efektivitāti. Tā aicināja Eiropas Savienību iesaistīties ne vairāk kā trīs galvenajās nozarēs, lai palielinātu tās sniegtās palīdzības ietekmi un sviras efektu. Komisijas lēmums galveno nozaru skaitu palielināt no divām līdz četrām (sk. **10.–12. punktu**) neatbilda tās darbības pamatnostādņiem un neņēma vērā ES delegācijas spēju sarežģītā darba vidē tikt galā ar tik lielu attīstības portfeli.

23. Turklāt Komisija pietiekami nenovērtēja ģeogrāfiskās prioritātes reģionu ziņā. Piemēram, pirmais pētījums par Rakhainas pavalsts īpašajām vajadzībām (sk. **4. punktu**) tika veikts tikai 2017. gadā. Šāda prioritāšu noteikšana būtu varējusi palielināt ES atbalsta ietekmi.

¹⁰ 2011. gadā pieņemtās Pārmaiņu programmas galvenais mērķis ir būtiski palielināt ES attīstības politikas ietekmi un efektivitāti. Sk. https://ec.europa.eu/europeaid/policies/european-development-policy/agenda-change_en.

24. Valsts ieņēmumu veidošana no nodokļu vai citiem avotiem ir ļoti svarīgs ilgtspējīgas attīstības faktors, it īpaši valstī, kas bagāta ar dabas resursiem (sk. **2. punktu**). Tomēr iekšzemes ieņēmumu mobilizēšana, kas ir ļoti svarīga Mjanmas attīstībai, prioritāšu noteikšanā netika pienācīgi apsvērta.

Atšķirīgs koordinācijas līmenis

25. Kad Mjanmā/Birmā pie varas nāca civilā valdība, pieteicās daudz līdzekļu devēju, kas piedāvāja finansējumu attīstībai (sk. **14. punktu**). Valsts valdība un attīstības partneri regulāri tikās un apmainījās ar informāciju, lai nodrošinātu līdzekļu devēju koordināciju. Šīs tikšanās palīdzēja uzlabot attīstības palīdzības saskaņotību un efektivitāti. Sadarbības forumos aktīvi piedalījās arī ES.

26. ES un tās dalībvalstis izveidoja kopīgās plānošanas stratēģiju 2014.–2016. gadam, lai veicinātu palīdzības efektivitāti. Kopīgā plānošana tika panākta, neraugoties uz to, ka nebija valsts attīstības plāna, un tā bija viens no pirmajiem šāda veida piemēriem pasaulē. Lai gan palīdzības efektivitātes ieguvums atbalsta sadrumstalotības samazināšanas ziņā bija pieticīgs, kopīgās plānošanas process nodrošināja labāku pārredzamību, prognozējamību un pamanāmību.

27. Tomēr koordinācija starp ĢD *ECHO* un ĢD *DEVCO* nebija pietiekama. Humānā palīdzība ir ļoti vajadzīga dažos Mjanmas/Birmas reģionos, it īpaši Rakhainas un Kačinas pavalstīs. No 2012. gada līdz 2016. gadam Eiropas Komisija ar ĢD *ECHO* starpniecību nodrošināja aptuveni 95 miljonus EUR pārtikas nodrošinājuma palīdzības programmām un konfliktos cietušo atbalstam. Lai gan abi Komisijas ģenerāldirektorāti valstī izvērsa aktīvu darbību, ES humānās palīdzības pasākumi programmu izstrādes laikā netika pietiekami ņemti vērā. Nebija arī kopīga neatliekamās palīdzības, rehabilitācijas un attīstības sasaistes (*LRRD*) īstenošanas plāna. Bija daži piemēri sadarbībai humānās un attīstības palīdzības jomās, bet tas bija drīzāk izņēmums nekā norma.

28. Turklāt ĢD *ECHO* netika iekļauts Komisijas un dalībvalstu izveidotajā kopīgās plānošanas stratēģijā 2014.–2016. gadam (sk. **26. punktu**). Tā bija neizmantota iespēja uzlabot koordināciju, ņemot vērā, ka humānā palīdzība tiek gaidīta teritorijās, kurās ir ietilgusi krīze,

kā tas vērojams dažos valsts reģionos. Procedūra informācijas apmaiņai starp ĢD DEVCO un ĢD ECHO līdz 2016. gada septembrim nebija formalizēta.

Komisijas veiktā ES attīstības palīdzības pārvaldība bija kopumā apmierinoša, bet to ietekmēja kavēšanās un trūkumi

29. Lai atbildētu uz revīzijas otro jautājumu (sk. **15. punktu**), mēs novērtējām, vai Komisija labi noteica un īstenoja darbības un izvēlējās atbilstošu palīdzības veidu. Mēs arī novērtējām, vai Komisija darbības saskaņoja ar citiem līdzekļu devējiem un vai darbības tika pienācīgi uzraudzītas.

Darbības bija atbilstīgas, bet tika konstatēti trūkumi

30. Saskaņā ar katru DIP Komisija pieņem finansēšanas lēmumus, t. i., gada rīcības programmas (GRP), kurās noteiktas darbības, palīdzības veids un finansējuma kopējais apjoms katrai darbībai. Izraudzītās darbības atbilda noteiktajām prioritātēm. Tomēr, lai gan galvenās nozares un atbalstītās darbības atbilda valdības prioritātēm (sk. **20. punktu**), Komisija nedokumentēja finansējuma apjoma noteikšanu ne katrai DIP norādītajai nozarei, ne arī katrai GRP ietvertajai darbībai.

31. 2016. gada rīcības programma netika pieņemta, jo dažas dalībvalstis neatbalstīja pieeju, kas tika ierosināta pirms attīstības sadarbības instrumenta (ASI) komitejas sanāksmes. Komisija nolēma priekšlikumu atsaukt. 2006. GRP nepieņemšana būtiski aizkavēja plānoto darbību īstenošanu, jo 163 miljonu EUR izmantošana saskaņā ar DIP 2016. gadam tika atlikta. No kopējā gandrīz miljardu EUR lielā piešķiruma 2012.–2020. gadam (sk. **1. tabulu**) summas, par kurām tika uzņemtas saistības līdz 2017. gada aprīlim, sasniedza 380,7 miljonus EUR.

32. Darbības kritēriji, kas tika ņemti vērā, izraugoties palīdzības veidus un izstrādājot īstenošanas plānu, bija “delegācijas turpmākā darba slodze” un “dažādu palīdzības veidu” nodrošināšana. Nevienā no pārbaudītajām GRP nebija ietverts finansēto darbību izmaksu lietderības kritērijs. Tomēr, ņemot vērā pieejamās iespējas, Komisijas palīdzības veidu izvēle bija pamatota.

33. Vairāk nekā puse summu, par kurām bija uzņemtas saistības, tika piešķirta, izmantojot netiešo pārvaldību, un galvenokārt novirzīta ar ANO pārvaldīto trasta fondu starpniecību

(sk. **13. punktu**). Tas ļāva Komisijai cieši sadarboties ar citiem līdzekļu devējiem un iesaistīties liela mēroga attīstības darbībās. Šis palīdzības veids atviegloja slogu Komisijas darbiniekiem, jo par fondu pārvaldību galvenokārt atbildēja ANO.

Trasta fondu veikto īstenošanu ietekmēja kavēšanās, uzņemoties saistības un izmaksājot līdzekļus

34. Komisija uzņēmās saistības un līdzekļus trasta fondiem izmaksāja ātri, bet ANO pārvaldīto trasta fondu programmu īstenošanu ietekmēja kavēšanās un lēna programmu darbību budžeta līdzekļu apguve. Programmu darbībām izmaksātās summas no *LIFT* veidoja tikai 53 % no šajā fondā veiktajām iemaksām (laikposmā no 2012. gada līdz 2018. gadam), un *3MDG* gadījumā tikai 68 % (laikposmā no 2012. gada līdz 2017. gadam). Kaut arī *JPF* tika izveidots jau 2015. gada decembrī, programmu darbībām tika izmaksāti tikai 3 % no ieguldītā finansējuma¹¹.

35. Programmu darbību lēnās īstenošanas dēļ ANO pārvaldīto trasta fondu naudas atlikums bija ievērojams. *LIFT*, *3MDG* un *JPF* gadījumā tas sasniedza attiecīgi 74 miljonus USD, 54 miljonus USD un 18 miljonus USD^{12,13}.

36. Saskaņā ar līguma noteikumiem, kurus parakstījusi ES un *UNOPS* — ANO aģentūra, kas pārvalda trīs no četriem trasta fondiem Mjanmā/Birmā —, pēdējā var paturēt procentus, kas nopelnīti no Komisijas izmaksātajiem līdzekļiem. Komisija neprasa *UNOPS* nopelnītos procentus piešķirt programmu darbībām.

ES un ANO līgumos paredzēto izmaksu kontroles noteikumu ietekme bija maza

37. Līguma noteikumi, kas attiecas uz ANO pārvaldītajos vairāku līdzekļu devēju trasta fondos iemaksāto ES finansējumu, ir izklāstīti iemaksu nolīgumos. Tajos ir noteiktas abu pušu finansiālās saistības. Šo iemaksu nolīgumu īpašā klauzulā ir noteikts, ka netiešās izmaksas

¹¹ Situācija 2017. gada 31. janvārī attiecībā uz *LIFT*, 2016. gada 1. novembrī attiecībā uz *3MDG* un 2017. gada 28. februārī attiecībā uz *JPF*. Datumi atšķiras, jo atšķiras ziņošanas cikli.

¹² Sk. iepriekš.

¹³ *UNICEF* nevarēja sniegt apstiprinātus naudas plūsmas pārskatus par *QBEP*.

nedrīkst pārsniegt 7 % no tiešajām attiecināmajām izmaksām, kas radušās fondiem. Tā kā fondus pārvalda ANO, uz to gulstas galvenā atbildība par izmaksu kontroli. Tomēr arī Komisijai ir pienākums nodrošināt izmaksu lietderību attiecībā uz ES iemaksām. Viens no veidiem, kā Komisija cenšas to nodrošināt, ir verifikācijas pārbaudes, ko tā veic attiecībā uz fondiem.

38. Šajās verifikācijas pārbaudēs tiek novērtēta trasta fondu iesniegto izmaksu attiecināmība. Saskaņā ar pušu vienošanos, ja tiek konstatēts, ka izdevumi nav attiecināmi uz ES finansējumu, atteikums tos segt netiek sniegts, bet tos sedz citi līdzekļu devēji, kad ir pieejami pietiekami līdzekļi. Tā ir tā dēvētā nosacītā pieeja. Mēs konstatējam gadījumus, kad Komisijas vārdā veiktajās verifikācijas pārbaudēs tika atklātas neattiecināmas izmaksas un piemērota nosacītā pieeja (sk. 1. izcēlumu).

1. izcēlums. Nosacītās pieejas piemērošanas piemēri

LIFT

Verifikācijas pārbaudē, ko Komisija veica 2012. gadā, tika atklātas neattiecināmas izmaksas 7,35 miljonu EUR apmērā, ko galvenokārt veidoja avansi un aizdevumi, kuri pārskatos bija nepareizi norādīti kā izdevumi. Piemērojot nosacīto pieeju, kopējo neattiecināmo izmaksu summa tika samazināta līdz 2,44 miljoniem EUR, jo trasta fonda vadība ziņoja, ka ir pieejami pietiekami līdzekļi no citiem līdzekļu devējiem, lai segtu 4,91 miljonu EUR no izmaksām, ko Komisija noteikusi par neattiecināmām. Pēc tam lielāko daļu no atlikušajiem 2,44 miljoniem EUR Komisija atskaitīja no turpmākajiem maksājumiem *LIFT*, un galu galā 0,35 miljonu EUR atlikums tika atgūts no *UNOPS*.

3MDG/3DF

2012. gadā Trīs slimību fonds (*3DF*) pārtrauca darbību, un to pārņēma *3MDG*. 2015. gadā tika veikta *3DF* pārbaude, kurā tika atklātas neattiecināmas netiešās izmaksas 640 000 USD apmērā. Iemaksu nolīgumā noteiktais netiešo izmaksu maksimālais apjoms 7 % apmērā no tiešajām attiecināmajām izmaksām tika pārsniegts par šo summu. Kad par to paziņoja fonda vadībai, tā informēja Komisiju, ka summa tika segta no citu līdzekļu devēju līdzekļiem.

39. Iepriekš minētie piemēri parāda, cik ierobežota ir Komisijas kontrole pār fondu izmaksu lietderību. Vairumā gadījumu izmaksas, ko Komisija uzskata par neattiecināmām, segs citi līdzekļu devēji. Tādējādi verifikācijas pārbažu konstatējumiem būs maza ietekme vai nebūs

ietekmes uz fondu izmaksu lietderību. Tas pats attiecas uz netiešajām izmaksām, ja līdzekļu devēji nav vienojušies par atbilstošas procentu likmes piemērošanu.

40. Gadījumos, kad līdzekļu devējs ir arī īstenošanas partneris vairāku līdzekļu devēju finansētā darbībā, piemēram, *QBEP* (sk. **II pielikumu** un **2. izcēlumu**), pastāv būtisks risks, ka netiešās izmaksas, kas pārsniedz ar ES saskaņotos 7 %, tiks iedalītas pašam īstenošanas partnerim vai citiem līdzekļu devējiem.

2. izcēlums. Augstu netiešo izmaksu piemērs

QBEP gadījumā netiešās izmaksas divreiz pārsniedza to, kas paredzēts ES un ANO līgumos: papildus 7 % netiešo izmaksu, kas ietvertas *QBEP* vispārējā budžetā, vēl 7 % tika iekļauti otrā līmeņa dotāciju budžetā projektiem, kurus īsteno ar starptautisko nevalstisko organizāciju (NVO) palīdzību. Saskaņā ar šīm otrā līmeņa dotācijām veiktās izmaksas tiek iedalītas ar ES nesaistītiem finansējuma avotiem. Tomēr netiešo izmaksu divkārtšā iekasēšana darbības kopējo izmaksu lietderību samazina neatkarīgi no finansējuma avota, uz kuru tās ir attiecinātas.

Krīzes līguma procedūras tika piemērotas pārāk plaši

41. Komisija pieņēma lēmumus par visiem tieši pārvaldītajiem projektiem, ieskaitot to darbības jomu un budžetu, un varēja cieši uzraudzīt progresu visā projekta dzīves ciklā. Lai palīdzētu Komisijai veikt pārvaldību, tika izmantoti tādi instrumenti kā *ROM*. Komisija arī varēja veikt pasākumus projekta darbības laikā. Tomēr gan projektu izveide, gan arī to uzraudzība ir sarežģītas un laikietilpīgas darbības, it īpaši, ja projektu ir daudz un tie ir izkļaidēti plašās teritorijās, kurām ir grūti piekļūt. Tāpēc Komisija centās finansēt lielus projektus.

42. Laikposmā no 2012. gada līdz 2016. gadam Komisija izmantoja krīzes deklarācijas¹⁴ noteikumus, lai noslēgtu līgumus tieši ar īstenošanas partneriem bez vajadzības izteikt uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus. Krīzes deklarācijas izmantošana nozīmēja, ka pastāv

¹⁴ Komisijas 2012. gada 29. oktobra Deleģētā regula (ES) Nr. 1268/2012 par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, piemērošanas noteikumiem (OV L 362, 31.12.2012., 1. lpp.), 190. panta 2. punkts.

“nenovēršama vai tūlītēja apdraudējuma situācijas, kas draud pāraugt bruņotā konfliktā”, un dotācijas un iepirkuma līgumus varēja apspriest bez uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus vai piedāvājumus¹⁵. Sākotnēji krīzes deklarācija attiecās tikai uz Čīnas, Kačinas, Kajas, Karenas, Monas, Šanas un Rakhainas etniskajām pavalstīm un Tanintaji reģionu (sk. karti **I pielikumā**). 2014. gadā Komisija krīzes deklarāciju paplašināja, tajā ietverot visus līgumus, kas “atbalsta miera un valsts veidošanas mērķus Mjanmā”, un katru gadu to atjaunoja. Krīzes deklarācija bija saprotama attiecībā uz konflikta tieši skartajām teritorijām, bet mazāk — attiecībā uz teritorijām, kurās valda miers. Atceļot prasību par uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, mazinājās atlases procedūras pārredzamība un radās risks, ka tas varētu nelabvēlīgi ietekmēt projektu izmaksu lietderību.

43. Lai gan Komisija pati kopš 2012. gada izmantoja krīzes deklarāciju, tā informēja īstenošanas partnerus par iespēju piemērot elastīgas procedūras tikai 2015. un 2016. gadā, bet ne 2013. un 2014. gadā. 2013. un 2014. gadā, kamēr Komisija dotācijas piešķir tieši, tā pieprasīja īstenošanas partneriem piemērot iepirkuma līguma piešķiršanas procedūras, pat etniskajās pavalstīs.

Dubultās finansēšanas risks netika pietiekami samazināts

44. Novērtējot, kā Komisija pārvaldīja attīstības palīdzību, mēs konstatējām, ka dubultās finansēšanas risks dažos gadījumos bija ievērojams, bet tas netika samazināts (sk. **3. izcēlumu**).

3. izcēlums. Dubultās finansēšanas risku piemēri

3MDG fonds ietver trīs komponentus: 1) mātes, jaundzimušā un bērna veselība; 2) tuberkuloze, malārija un HIV/AIDS; 3) sistēmu atbalsts. Otro komponentu ietver arī Pasaules fonds, kas atrodas Ženēvā (Šveice) un darbojas visā pasaulē, tostarp Mjanmā/Birmā; to līdzfinansē ES un pārvalda

¹⁵ Kā noteikts Finanšu regulas Nr. 966/2012 128. pantā, Komisijas 2012. gada 29. oktobra Deleģētās regulas Nr. 1268/2012 190. panta 2. punktā par dotācijām, Finanšu regulas Nr. 966/2012 190. pantā, Komisijas Regulas Nr. 1268/2012 266. panta 1. punkta a) apakšpunktā par pakalpojumiem, Finanšu regulas Nr. 966/2012 190. pantā, Komisijas Regulas Nr. 1268/2012 268. panta 1. punkta a) apakšpunktā par piegādēm, Finanšu regulas Nr. 966/2012 190. pantā, Komisijas Regulas Nr. 1268/2012 270. panta 1. punkta a) apakšpunktā par būvdarbiem.

UNOPS. *3MDG* finansējums otrajam komponentam ir īpaši paredzēts tam, lai papildinātu Pasaules fonda finansējumu Mjanmā/Birmā un novērstu jebkādas iztrūkumus. Tomēr netika veikts visaptverošs novērtējums par iztrūkumiem un pārklāšanos starp abiem fondiem¹⁶. Ne *3MDG* fonda valdei, ne arī Komisijai netika sniegta informācija par abu fondu intervences jomām un budžetiem. Netika veikti pasākumi, lai samazinātu dubultās finansēšanas risku.

Citā gadījumā kāda vietējā NVO saņēma ES atbalstu spēju veidošanai no četriem dažādiem ES finansētiem avotiem, jo nebija veikts iespējamās finansējuma pārklāšanās novērtējums.

45. Turklāt divos revidētajos projektos tika atklāta vāja koordinācija ar citiem līdzekļu devējiem īstenošanas līmenī (sk. **4. izcēlumu**).

4. izcēlums. Piemēri neizmantotām iespējām koordinācijas ziņā

Pasaules Banka 2012. gadā apņēmaš piešķirt vairāk nekā 80 miljonus USD kopienas virzītas attīstības (KVA) valsts programmai. Šī programma tika īstenota, izmantojot dažādas valdības attīstības struktūras, ieskaitot pilsētu pārvaldes iestādes.

Kādā reģionā ES finansēja 5 miljonus EUR vērtu projektu, kas ietvēra KVA komponentu. Uzraudzības ziņojumā tika norādīts, ka iniciatīvas tika īstenotas, izmantojot vienas un tās pašas ieinteresētās personas pilsētu pārvaldes līmenī. Tas radīja paralēlas struktūras un nopietnu pārklāšanos, lai gan kopienas guva labumu no papildu ieguldījumiem savā infrastruktūrā.

Citā reģionā ES finansēja 7 miljonus EUR vērtu projektu, kas arī ietvēra KVA komponentu. Arī šajā gadījumā uzraudzības ziņojumā tika norādīts uz koordinācijas trūkumu nozarē un pārklāšanās risku.

Tika konstatētas nepilnības ES finansēto darbību uzraudzībā, un pamanāmības līmenis bija zems

46. Komisijas darbības tika uzraudzītas, novērtētas un par tām tika ziņots projektu ziņojumos, klātienes apmeklējumos, *ROM* ziņojumos, novērtējumos un revīzijās. Nākamajos

¹⁶ Šā komponenta lielākā projekta sākotnējā analizē, kas tika veikta 2013. gadā, ir norādīts, ka šai darbībai būtu nepieciešami 0,7 miljoni USD, ar piebildi, ka Pasaules fonds to jau atbalsta aptuveni 12,7 miljonu USD apmērā. Tomēr 2014. gadā šai darbībai piešķīra 11,4 miljonus USD, un 2015. gadā šī summa pieauga līdz 13 miljoniem USD, taču netika paskaidrots, kāpēc vajadzības ir tik ievērojami palielinājušās.

gados pēc ES delegācijas izveides uzraudzība uzlabojās, tomēr joprojām tika konstatētas nepilnības.

47. Nebija iespējams novērtēt, vai GRP līmenī noteiktie tiešie rezultāti un iznākumi tika sasniegti, un tam bija divi iemesli: dažām pārbaudītajām GRP nebija tiešo rezultātu vai iznākuma rādītāju, lai varētu novērtēt darbības; pat tad, ja rādītāji bija pieejami, nebija apkopotu datu par katrā GRP intervences jomā veikto dažādo darbību tiešajiem rezultātiem un iznākumu.

48. Dažās GRP tika aicināts izveidot finansēto darbību izpildes uzraudzības komiteju. Revidētajos gadījumos šī komiteja vai nu netika izveidota, vai tika izveidota vēlu. Turklāt mēs konstatējām nepilnības 50 % revidēto projektu uzraudzībā (sk. **IV pielikumu**), no kuriem puse bija trasta fondu projekti.

Komisija lēni reaģēja uz pārbaudes apmeklējumu ziņojumiem

49. Komisija ir locekle *LIFT*, *3MDG* un *JPF* valdēs, kā arī *QBEP* koordinācijas komitejā. Tā arī veic pārbaudes apmeklējumus ANO aģentūrās. Komisija uzsāka pārbaudes apmeklējumus un uz to ziņojumiem reaģēja lēni (sk. **5. izcēlumu**).

5. izcēlums. Pārbaudes apmeklējumi

LIFT

Komisija veica pārbaudes apmeklējumu 2012. gadā, atklājot neattiecināmas izmaksas 7,35 miljonu EUR apmērā. Galīgā nesamaksātā summa tika atgūta tikai pēc pieciem gadiem — 2017. gada janvārī.

3MDG/3DF

Lai gan *3DF* darbība 2012. gadā tika pakāpeniski izbeigta, pārbaudes apmeklējums tika veikts tikai 2015. gadā un rezultāti publicēti 2016. gadā, t. i., pēc četriem gadiem. Attiecībā uz *3MDG* pārbaudes apmeklējums nav veikts.

ES pamanāmības līmenis bija zems

50. Pārbaudes apmeklējumu ziņojumi un uzraudzības ziņojumi norādīja uz to, ka ES finansēto darbību pamanāmības līmenis bija zems. Šo līmeni varēja novērtēt desmit revidētajiem projektiem, un astoņos gadījumos tas neatbilda līguma noteikumiem pilnībā (sk. **IV pielikumu**).

51. Viena no ES trasta fondu priekšrocībām ir lielāka pamanāmība. Kā Apvienotā miera fonda iniciatorei Komisijai bija būtiska loma tā plānošanā un izveidē. Sākumā tā apsvēra ES trasta fonda iespēju, bet vēlāk to formāli izslēdza no fonda projekta izpētes, jo nespēja pārliecināt citus potenciālos ieguldītājus par šīs iespējas priekšrocībām.

Mērķu sasniegšanu ietekmēja īstenošanas kavējumi

52. Lai atbildētu uz revīzijas trešo jautājumu (sk. **15. punktu**), mēs novērtējām, vai darbības nodrošināja plānotos tiešos rezultātus un sagaidāmo iznākumu. Informācija par revidētajiem projektiem ir sniegta **III pielikumā**, un pārskats par individuālo projektu novērtējumu ir iekļauts **IV pielikumā**.

Neraugoties uz sarežģītajiem apstākļiem, daži rezultāti ir labi

53. ES finansēto projektu mērķis bija ātri un elastīgi reaģēt dažādās Mjanmas politiskajai pārejai būtiskās jomās un atbalstīt ar ekonomikas un sociālajiem jautājumiem saistītas politikas attīstību. Gan ārējie, gan arī iekšējie faktori negatīvi ietekmēja rezultātu sasniegšanu un samazināja finansēto projektu efektivitāti. Neraugoties uz sarežģītajiem apstākļiem, dažos revidētajos projektos tika sasniegti labi rezultāti (sk. **6. izcēlumu**).

6. izcēlums. Labus rezultātus sasniegušo projektu piemēri

LIFT — mikrofinansēšanas projekts

Projekta mērķis bija valstī palielināt aizdevumu un citu finanšu pakalpojumu pieejamību vairāk nekā 100 000 klientiem ar zemiem ienākumiem, no kuriem vismaz puse bija sievietes vai lauku apvidu iedzīvotāji. LIFT sniedza atbalstu mikrofinansēšanas iestādēm, ļaujot tām darboties un turpināt pakalpojumu sniegšanu. Projekts bija sekmīgs, jo daudzi izmantoja finansējumu, lai uzsāktu vai paplašinātu darbību.

3MDG — mātes un bērna veselības atbalsta projekts

Valsts veselības nozare cieš no nepietiekama valsts finansējuma, un mātes un bērna mirstības līmenis ir ļoti augsts. 3MDG finansētais projekts atbalstīja neatliekamo nosūtījumu izsniegšanu grūtniecēm un bērniem līdz piecu gadu vecumam. Pacienti saņēma maksājumus transporta, pārtikas un ārstēšanas izmaksu segšanai. Projekta rezultātā mātes un bērna mirstība varētu būtiski samazināties.

20. projekts

Šis projekts ietvēra izglītības iestāžu būvniecību un uzlabošanu dažādās Rakhainas pavalsts vietās IPP un citu personu bērniem no Rakhainas un rohingu kopienām. Palātas apmeklējuma laikā sagaidāmo iznākumu vēl novērtēt nevarēja, tomēr tika konstatēts, ka projekta plānotie tiešie rezultāti tiks sasniegti.

Projektu īstenošanu ietekmēja kavējumi un nepilnības

54. Lai gan daži no revidēto projektu plānotajiem tiešajiem rezultātiem tika sasniegti laikā, daudzi netika. Pavisam 75 % revidēto projektu īstenošana aizkavējās (sk. **IV pielikumu**).

55. Gan ANO trasta fondu projektu, gan arī tieši pārvaldīto projektu gadījumā lielākā daļa atbilda noteiktajiem mērķiem. Tomēr ceturtajai daļai revidēto projektu šajā saistībā tika konstatēti trūkumi (sk. **7. izcēlumu**).

7. izcēlums. Piemērs projektam, kas tikai daļēji atbilda noteiktajiem mērķiem

Mērķis kādam svarīgam spēju veidošanas projektam iestāžu līmenī bija stiprināt valsts iestādes un nevalstiskos dalībniekus. Tomēr projekta darbības joma un sasniegtie rezultāti bija pārāk plaši un neatbilda galvenajām nozarēm pilnībā, jo tie attiecās arī uz tādām jomām kā vide un programma "Erasmus".

56. Mērķi lielākajai daļai revidēto projektu atbilda SMART (konkrēts, izmērāms, sasniegams, atbilstīgs un ar noteiktiem termiņiem) kritērijiem, bet rādītāji pusei revidēto projektu nebija atbilstoši. Šiem projektiem principā nebija noteiktas atsauces vai mērķa vērtības, un tas traucēja Komisijai uzraudzīt īstenošanas tempu, kā arī novērtēt, cik lielā mērā tika sasniegti mērķi.

57. Lielākajā daļā revidēto projektu tika sasniegti daži vai visi plānotie tiešie rezultāti. Tomēr mēs nevarējām novērtēt iznākumus un rezultātu ilgtspēju gandrīz pusei revidēto projektu, jo programmu darbību īstenošana aizkavējās. Tikai attiecībā uz trešo daļu revidēto projektu pastāvēja iespēja, ka sagaidāmais iznākums tiks sasniegts.

58. Komisijas *ROM* ziņojumos tieši pārvaldīto projektu efektivitāte attiecīgajās nozarēs tika parasti novērtēta kā laba, bet vidējā ilgtspēja – kā problemātiska.

Atbalsts Rakhainas pavalstij neguva būtiskus rezultātus

59. No kopējām finanšu saistībām pret valsti 380,7 miljonu EUR apmērā (sk. **31. punktu**) 38,8 miljoni EUR tika piešķirti Rakhainas pavalstij. Tai paredzētais finanšu piešķīrums tika balstīts uz pieredzi, ko guva neliels skaits īstenošanas partneru. Lielākajā daļā no mūsu izlasē ietvertajiem projektiem, kas tika īstenoti Rakhainas pavalstī, sagaidāmie rezultāti tika sasniegti tikai daļēji (sk. **8. izcēlumu**).

8. izcēlums. Pārtikas nodrošinājuma projekts Rakhainas pavalstī

LIFT atbalstīja pārtikas nodrošinājuma projektu Rakhainas pavalstī. Kopš tā uzsākšanas 2013. gadā sasniegtie rezultāti ir bijuši vāji šādu iemeslu dēļ:

- ārējās problēmas, tādas kā vardarbīgi uzbrukumi starptautiskajām NVO, un
- iekšējās problēmas, tādas kā nepietiekama praktiskās īstenošanas spēja un vāja sadarbība starp īstenošanas partneriem.

Lai gan *LIFT* vadība par situāciju bija informēta, pēc projekta beigām *LIFT* noslēdza līgumus ar tiem pašiem partneriem, lai tie turpinātu projekta īstenošanu, un uzaicinājums iesniegt priekšlikumus netika izsludināts.

60. Jaunizveidotā *JPF* mērķis ir atbalstīt valsts atbildībā esošu un iekļaujošu miera procesu Mjanmā/Birmā (sk. **II pielikumu**). Tomēr fonda lielākais komponents nav vērsts uz Rakhainu. Tā ir neizmantota iespēja attiecībā uz šo īpaši neaizsargāto reģionu.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

61. Laikposmā no 2012. gada līdz 2016. gadam Mjanma/Birma atradās politiskās un ekonomiskās pārejas procesā. Attīstības centienus kavēja tādi faktori kā dabas katastrofas, etniskie konflikti un vietējo dalībnieku un iestāžu ierobežotās spējas.

62. Revīzijā tika pētīts, vai ES atbalsts Mjanmai/Birmāi bija efektīvs. Mēs secinājām, ka ES attīstības atbalsts Mjanmai/Birmāi bija daļēji efektīvs. Sarežģītos apstākļos ES uzņēmās svarīgu un vadošu lomu, atbalstot attīstības prioritātes, un valstij piešķīra ievērojamu finansējumu. Tomēr mēs ziņojam par trūkumiem Komisijas veiktajā vajadzību novērtēšanā un ES palīdzības īstenošanā.

63. Komisijas lēmums koncentrēties uz četrām nozarēm neatbilda 2011. gada Pārmaiņu programmai un pašas Komisijas darbības pamatnostādņiem un neņēma vērā ES delegācijas spēju tikt galā ar lielo darba slodzi. Netika novērtētas ģeogrāfiskās prioritātes valstī. Nosakot attīstības prioritātes, netika ņemta vērā iekšzemes ieņēmumu veidošana (sk. **22.–24. punktu**).

1. ieteikums. Vajadzība atbalstu virzīt tā, lai palielinātu ietekmi

Komisijai un Eiropas Ārējās darbības dienestam (EĀDD)

- jākoncentrējas uz ne vairāk kā trim konkrētām intervences jomām vai jāpamato papildu nozaru iekļaušana;
- jāveicina iekšzemes ieņēmumu mobilizēšana;
- jāsakārto prioritātes atbilstoši steidzamākajām reģionālajām vajadzībām un citu līdzekļu devēju sniegtā atbalsta līmenim, pamatojoties uz valsts ģeogrāfisko stāvokli.

Termiņš: līdz nākamajam plānošanas periodam, kas sāksies 2020. gadā.

64. ES un atsevišķu dalībvalstu kopīgā plānošana saskaņā ar kopīgās plānošanas stratēģiju 2014.–2016. gadam bija pozitīvs solis (sk. **26. punktu**). Koordinācija starp ģenerāldirektorātiem, kas pārvalda attīstību un humāno palīdzību teritorijās, kurās ieilgusi krīze, nebija laba. Komisija neizstrādāja kopīgu LRRD īstenošanas plānu (sk. **27. punktu**).

2. ieteikums. Intervences pasākumu koordinācija

Komisijai:

- kopā ar ĢD *ECHO* jāizstrādā īstenošanas plāns, kas sasaista neatliekamo palīdzību, rehabilitāciju un attīstību, īpaši reģionos, kur vērojama ieilgusi krīze;
- jāiekļauj humānā palīdzība jaunajā plānošanas dokumentā, kas sagatavots kopā ar ES dalībvalstīm (kopīgās plānošanas stratēģija).

Termiņš: 2018. gada beigas.

65. ES attīstības palīdzības pārvaldība bija kopumā apmierinoša. Darbības tika vērstas uz valsts attīstības prioritātēm, bet bija kavējumi. Komisijas palīdzības veida izvēle bija pamatota. Tomēr katrai nozarei un darbībai piešķiramā finansējuma apjoma noteikšanas pamatojums netika dokumentēts. Aizkavējās arī īstenošana, jo 2016. gada rīcības programma nekad netika pieņemta (sk. **30.–33. punktu**).

3. ieteikums. Darbību īstenošana

Komisijai:

- jāpamato un jādokumentē finansējuma piešķiršana katrai galvenajai nozarei un katrai darbībai.

Termiņš: jaunās DIP plānošanas posms (2019./2020. g.)

66. ANO pārvaldīto trasta fondu programmu īstenošanu ietekmēja kavējumi un lēna programmu darbību budžeta līdzekļu apguve (sk. **34. punktu**). ANO pārvaldītie trasta fondi ir uzkrājuši ievērojamus naudas atlikumus, bet Komisija nav nodrošinājusi no ES ieguldījuma nopelnīto procentu saglabāšanu finansētajām darbībām (sk. **36. punktu**). ES un ANO līgumos paredzēto izmaksu kontroles noteikumu ietekme bija ierobežota (sk. **37.–40. punktu**). Komisija lēni reaģēja uz pārbaudes apmeklējumu ziņojumiem (sk. **49. punktu**).

4. ieteikums. Vairāku līdzekļu devēju finansētu darbību izmaksu lietderība

Komisijai:

- jācenšas vienoties ar citiem līdzekļu devējiem par netiešo izmaksu atbilstošu līmeni.

Termiņš: 2018. gada beigas.

67. Laikposmā no 2012. gada līdz 2016. gadam Komisija izmantoja krīzes deklarācijas noteikumus, lai noslēgtu līgumus tieši ar īstenošanas partneriem. Masveidā atceļot prasību par uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, mazinājās atlases procedūras pārredzamība un radās risks, ka tas varētu nelabvēlīgi ietekmēt projektu izmaksu lietderību (sk. **41.–43. punktu**).

68. Uzraudzība gadu gaitā uzlabojās, tomēr tika konstatētas dažas nepilnības. Nebija pietiekamu tiešo rezultātu un iznākuma rādītāju darbību novērtēšanai. Komisija nenodrošināja izpildes uzraudzības komiteju izveidi saskaņā ar Komisijas lēmumiem (sk. **48. punktu**). Kopumā ES atbalsts nebija pietiekami pamanāms (sk. **50. punktu**).

5. ieteikums. Darbību uzraudzība

Komisijai:

- jākonsolidē pieejamā informācija, lai varētu labāk novērtēt GRP līmenī noteiktos tiešos rezultātus un iznākumu;

Termiņš: 2019. gads.

- jāpieprasa piemērot noteikumus attiecībā uz ES darbību pamanāmību.

Termiņš: 2018. gada beigas.

69. Būtiski atšķīrās tas, cik lielā mērā tika sasniegti revidēto projektu rezultāti. Plānotos tiešos rezultātus sasniedza tikai puse revidēto projektu, galvenokārt īstenošanas kavējumu dēļ (sk. **54. punktu**). Palātas izlasē ietvertie projekti, kas tika īstenoti Rakhainas pavalstī,

nozīmīgus rezultātus nerasniedza (sk. **59. punktu**). Tas, ka jaunizveidotais Apvienotais miera fonds nav vērsts uz īpaši neaizsargāto Rakhainas pavalsti, ir neizmantota iespēja (sk. **60. punktu**).

6. ieteikums. Rezultātu sasniegšana

Komisijai:

- jāuzlabo projektu vadība, lai izvairītos no kavēšanās projektu īstenošanā;
- atkārtoti jāizpēta iespēja Rakhainas pavalsti iekļaut Apvienotā miera fonda kompetences jomā.

Termiņš: 2018. gada beigas.

Šo ziņojumu 2017. gada 12. decembra sēdē Luksemburgā pieņēma III apakšpalāta, kuru vada Revīzijas palātas loceklis *Karel PINXTEN*.

Revīzijas palātas vārdā —

priekšsēdētājs

Klaus Heiner LEHNE

I PIELIKUMS**Mjanmas/Birmas karte**

Atruna: Šajā kartē norādītie nosaukumi un robežas nenozīmē, ka tos ir oficiāli apstiprinājuši vai pieņēmuši ANO.

II PIELIKUMS**ANO pārvaldītie trasta fondi**

Iztikas un pārtikas nodrošinājuma trasta fonds (LIFT) ir vairāku līdzekļu devēju trasta fonds, kura mērķis ir palīdzēt Mjanmas/Birmas nabadzīgajiem un maznodrošinātajiem iedzīvotājiem izkļūt no nabadzības, atrisināt nepietiekama uztura problēmu un nodrošināt iztikas līdzekļus. Fondu pārvalda ANO Projektu pakalpojumu birojs (*UNOPS*).

Trīs Tūkstošgades attīstības mērķu fonda (3MDG) mērķis ir samazināt trīs infekcijas slimību (HIV/AIDS, tuberkulozes un malārijas) slogu un uzlabot mātes un bērna veselību Mjanmā/Birmā. Šis fonds 2012. gadā pārņēma Trīs slimību fondu (*3DF*), kad tas beidza darbību. To pārvalda *UNOPS*.

Kvalitatīvas pamatizglītības programma (QBEP) tika izveidota ar mērķi uzlabot vienlīdzīgu piekļuvi pamatizglītībai un agrīnai pirmsskolas attīstībai, it īpaši maznodrošinātās un grūti sasniedzamās kopienās. To pārvalda ANO Bērnu fonds (*UNICEF*).

Apvienotā miera fonda (JPF) mērķis ir atbalstīt valsts atbildībā esošu un iekļaujošu miera procesu Mjanmā/Birmā. Tas tika izveidots 2015. gadā, un to pārvalda *UNOPS*.

Tabula. ES iemaksas ANO pārvaldītajos trasta fondos*(miljonos USD)*

Intervences joma	Fonds	Laikposms	Līdzekļu devēju fondu iemaksas	ES iemaksu saistības	ES saistību % kopējās līdzekļu devēju iemaksās	Situācija
Pārtikas nodrošinājums/iztika/ lauku attīstība	<i>LIFT</i>	2009-2017	439,7	130,2	30%	31.1.2017.
Veselība	<i>3MDG</i>	2012-2017	279,6	31,5	11%	1.11.2016.
Izglītība	<i>QBEP</i>	2012-2017	76,6	28,5	37%	31.12.2016.
Miera veidošana	<i>JPF</i>	2015-2017	105,2	20,8	20%	28.2.2017.

Avots: ERP.

III PIELIKUMS**Revidēto projektu izlase (1. no 2)***(miljonos)*

Līgums Nr.	Intervences joma	Līgumslēdzējs	Līguma summa	Izmaksāts	Sākuma datums	Darbību beigu datums
	<i>Iztikas un pārtikas nodrošinājuma trasta fonds (LIFT)</i>	<i>UNOPS</i>	<i>81,8 EUR</i>	<i>47,5 EUR</i>	<i>1.1.2012.</i>	<i>31.12.2018.</i>
1	Lauksaimniecības uzņēmējdarbības projekts	Privāts uzņēmums	18,1 USD	11 USD	18.12.2015.	31.12.2018.
2	Pārtikas nodrošinājuma projekts	NVO	22,1 USD	15 USD	1.3.2013.	31.12.2015.
3	Pārtikas nodrošinājuma projekts	NVO	10,5 USD	4,3 USD	1.1.2016.	31.12.2018.
4	Mikrofinansēšanas projekts	ANO aģentūra	7,0 USD	6,7 USD	1.11.2012.	31.12.2018.
5	Tirgus piekļuves projekts	NVO	4,0 USD	3,4 USD	11.6.2014.	10.6.2017.
6	Pārtikas nodrošinājuma projekts	NVO	2,1 USD	0,8 USD	10.6.2016.	31.5.2019.
	<i>Trīs Tūkstošgades attīstības mērķu fonds (3MDG)</i>	<i>UNOPS</i>	<i>27,5 EUR</i>	<i>22,4 EUR</i>	<i>1.1.2013.</i>	<i>31.12.2017.</i>
7	Tuberkulozes apkarošanas projekts	UNOPS	13,0 USD	4,5 USD	1.10.2014.	31.12.2017.
8	Mātes un bērna veselība	NVO	6,8 USD	5,6 USD	1.7.2014.	31.12.2017.
	<i>Kvalitatīvas pamatizglītības programma (QBEP)</i>	<i>UNICEF</i>	<i>22,0 EUR</i>	<i>21,7 EUR</i>	<i>1.1.2013.</i>	<i>30.6.2017.</i>
9	Agrīnā pirmsskolas aprūpe	Baznīcas biedrība	4,0 USD	3,1 USD	23.10.2014.	30.6.2016.
10	Agrīnā izglītība	NVO	2,4 USD	1,3 USD	15.10.2013.	20.6.2017.

Revidēto projektu izlase (2. no 2)

(miljonos EUR)

Līgums Nr.	Intervences joma	Līgumslēdzējs	Līguma summa	Izmaksāt s	Sākuma datums	Darbību beigu datums
11	Pārvaldība	Dalībvalsts aģentūra	20,0	9,4	1.8.2015.	31.7.2019.
12	Pārvaldība	Privāts uzņēmums	12,2	2,4	1.10.2015.	30.9.2018.
13	Atbalsts cilvēkiem, kas zaudējuši saikni ar dzimto zemi	NVO	8,0	5,5	10.7.2012.	9.4.2017.
14	Miera veidošana	ANO aģentūra	7,0	3,8	15.3.2015.	14.3.2019.
15	Miera veidošana	NVO	7,0	4,4	1.2.2015.	31.7.2018.
16	Atbalsts cilvēkiem, kas zaudējuši saikni ar dzimto zemi	NVO	5,6	5,0	29.12.2012.	14.8.2017.
17	Miera veidošana	NVO	5,0	2,8	1.3.2015.	31.8.2018.
18	Miera veidošana	NVO	5,0	1,0	1.10.2016.	30.9.2020.
19	Atbalsts cilvēkiem, kas zaudējuši saikni ar dzimto zemi	NVO	3,2	2,9	1.2.2013.	30.4.2017.
20	Miera veidošana	Baznīcas biedrība	2,0	1,6	1.1.2015.	31.12.2017.

IV PIELIKUMS**Konkrētu projektu novērtējums — pārskats**

Nr.	Labi izraudzīts	Atbilstīgs	Loģiskais ietvars			Labi uzraudzīts	Savlaicīga budžeta līdzekļu apguve	Sasniegti tiešie rezultāti	Iespēja nodrošināt sagaidāmo iznākumu	Darbības/ izejas stratēģijas ilgtspēja	ES pamanāmība
			SMART mērķi	RACER rādītāji	Atsauces/ mērķa vērtības						
1	Daļēji	Jā	Daļēji	Daļēji	Nē	Jā	Jā	Jā	Pāragri vērtēt	Pāragri vērtēt	Daļēji
2	Jā	Jā	Daļēji	Daļēji	Daļēji	Nē	Nē	Nē	Nē	Daļēji	Nē
3	Daļēji	Jā	Jā	Jā	Jā	Daļēji	Daļēji	Daļēji	Pāragri vērtēt	Pāragri vērtēt	Daļēji
4	Nē	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā	Daļēji	Daļēji	Nē
5	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā	Nē	Nē	Nē	Nē	Daļēji	Nē
6	Jā	Jā	Nē	Daļēji	Daļēji	Daļēji	Daļēji	Daļēji	Pāragri vērtēt	Pāragri vērtēt	Daļēji
7	Nē	Jā	Jā	Jā	Jā	Daļēji	Nē	Daļēji	Pāragri vērtēt	Pāragri vērtēt	Nav novērtēta
8	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā	Daļēji	Jā	Jā	Daļēji	Nav novērtēta
9	Daļēji	Daļēji	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā	Nav novērtēta
10	Daļēji	Daļēji	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā	Pāragri vērtēt	Nē
11	Jā	Jā	Jā	Nē	Nē	Nē	Daļēji	Daļēji	Pāragri vērtēt	Pāragri vērtēt	Nav novērtēta
12	Jā	Daļēji	Jā	Nē	Nē	Nē	Jā	Daļēji	Pāragri vērtēt	Pāragri vērtēt	Nav novērtēta
13	Jā	Jā	Jā	Daļēji	Nē	Daļēji	Nē	Daļēji	Daļēji	Nē	Nav novērtēta
14	Daļēji	Daļēji	Jā	Daļēji	Daļēji	Jā	Daļēji	Daļēji	Nē	Daļēji	Nav novērtēta
15	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā	Daļēji	Daļēji	Jā	Pāragri vērtēt	Pāragri vērtēt	Jā
16	Daļēji	Jā	Jā	Daļēji	Nē	Jā	Nē	Daļēji	Daļēji	Jā	Nav novērtēta
17	Jā	Jā	Jā	Daļēji	Daļēji	Daļēji	Daļēji	Jā	Jā	Jā	Daļēji
18	Daļēji	Jā	Jā	Daļēji	—	Pāragri vērtēt	Nē	Pāragri vērtēt	Pāragri vērtēt	Pāragri vērtēt	Pāragri vērtēt
19	Daļēji	Daļēji	Jā	Jā	Nē	Jā	Daļēji	Jā	Daļēji	Daļēji	Nav novērtēta
20	Jā	Jā	Jā	Jā	Daļēji	Jā	Daļēji	Jā	Pāragri vērtēt	Pāragri vērtēt	Jā

KOMISIJAS UN EĀDD ATBILDES UZ EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTAS ĪPAŠO ZIŅOJUMU

“ES PALĪDZĪBA MJANMAI/BIRMAI”

KOPSAVILKUMS

IV. Komisija un Eiropas Ārējās darbības dienests (EĀDD) uzskata, ka attīstības prioritāšu un nozaru izvēle bija mērķtiecīga un ceturtās galvenās nozares iekļaušana bija pamatota un saskaņota ar attīstības komisāru un Mjanmas/Birmas valdību.

Reaģējot uz pieaugošo darba slodzi attīstības sadarbības jomā Mjanmā/Birmā, ES atvēra biroju Jangonā, kas 2013. gada septembrī tika pārveidots par ES delegāciju.

Lēmums par ģeogrāfiskajām prioritātēm tiek pieņemts reizi gadā, nosakot un formulējot gada rīcības programmas (GRP), lai sekotu norisēm miera procesā, kas ir ļoti neparedzams un nestabils.

Iekšzemes ieņēmumu mobilizēšana tika risināta sadarbībā ar citiem līdzekļu devējiem, izmantojot Pasaules Bankas pārvaldīto vairāku līdzekļu devēju Publisko finanšu pārvaldības trasta fondu, politikas dialogu, atbalstu Mjanmas/Birmas dalībai Ieguves rūpniecības pārredzamības iniciatīvā (*EITI*) un pasākumus meža tiesību aktu ieviešanas, pārvaldības un tirdzniecības (*FLEGT*) jomā.

V. Pēc visaptveroša 2012.–2014. gada plānošanas apspriešanas procesa, tostarp saskaņojot ar valdību, kā arī ņemot vērā jo īpaši attiecīgo galveno nozaru vajadzības un apguves spēju, Komisija nolēma tās daudzgadu indikatīvajā programmā (DIP) Mjanmai/Birmai provizoriski piešķirt līdzekļus līdz 35 % apmērā katrai no pirmajām divām galvenajām nozarēm (lauku attīstībai un izglītībai) un līdz 15 % apmērā katrai no abām pārējām galvenajām nozarēm (pārvaldībai un miera veidošanai).

Katrai darbībai paredzēto līdzekļu piešķiruma noteikšana saskaņā ar GRP ir daļa no jaunu darbību noteikšanas un formulēšanas procesa.

VI. Dažos gadījumos kavēšanās saistībā ar ANO pārvaldītajiem trasta fondiem notika darba vides sarežģītības un konfliktu atjaunošanās dēļ, piemēram, dažos etnisko grupu reģionos.

Ar starptautiskajām organizācijām saskaņotais iemaksu paraugs paredz, ka par priekšfinansējuma maksājumiem nopelnītie procenti nav jāmaksā, izņemot gadījumus, ja organizācijas noteikumos ir paredzēta procentu atmaksa. Minētais atbilst Finanšu regulai un pamataktiem. Tomēr, lai izvairītos no priekšfinansējuma uzkrāšanās, Vispārējo nosacījumu 15. punktā ietvertajā iemaksu nolīgumā paredzēts, ka nākamais maksājums var tikt izmaksāts tikai pēc tam, kad ir piešķirtas saistības par 70 % no iepriekšējā maksājuma (un 100 % — no agrākajiem).

VII. Komisija piemēro savus standarta noteikumus un procedūras, kā arī iekšējos noteikumus, kas noteiktos gadījumos, piemēram, krīzes situācijās, pieļauj atkāpi no minētajiem standarta noteikumiem. Elastības noteikumu piemērošana saskaņā ar Finanšu regulu un pamataktiem ļāva ietaupīt laiku, salīdzinot ar risinājumiem, kad tiktu īstenotas standarta pieejas, vienlaikus saglabājot līdzsvaru starp ātrumu un pārredzamību.

Komisijai krīzes deklarācijas noteikumus nācās izmantot atsevišķos gadījumos. Šādai rīcībai katru reizi bija pamatoti iemesli.

Ņemot vērā apstākļus Mjanmā/Birmā, Komisija uzskata, ka dotācijas, ko piešķir, izmantojot uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus, ne vienmēr ir izmaksu ziņā lietderīgākas nekā dotācijas, kas piešķirtas saskaņā ar elastīgām procedūrām.

VIII. Puse revidēto projektu plānotos tiešos rezultātus sasniedza pilnībā, bet vēl 40 % gadījumu tie ir sasniegti daļēji, jo revīzijas laikā joprojām turpinās to īstenošana. Tikmēr vairākos projektos ir sasniegti labāki rezultāti.

Komisija 2018. gadā veiks stratēģisku valsts novērtējumu attiecībā uz ES attīstības sadarbību Mjanmā/Birmā, kura ietvaros tiks pērti iznākumi un ilgtspēja.

ES delegācija gadu gaitā ir būtiski uzlabojusi projektu uzraudzību.

IX.

- Komisija un EĀDD uzskata, ka atbalsta jomas ir izvēlētas pietiekami mērķtiecīgi.

- Komisijas *DEVCO* ĢD un *ECHO* ĢD jau ir pastiprinājuši savu koordināciju un turpinās to uzlabot tādu humanitāro un attīstības pasākumu īstenošanas kontekstā, attiecībā uz kuriem Padome ir izvēlējusies Mjanmu/Birmu kā eksperimentālu valsti.

- Komisija nākamās DIP plānošanas posmā dokumentēs finansējuma piešķirumu katrai galvenajai nozarei. Tā kā katrai jaunai darbībai piešķirtā finansējuma pamatojums jau tiek apspriests tās noteikšanas un formulēšanas laikā, Komisija nodrošinās, ka tiek dokumentēts piešķirums darbībām, kas veicamas saskaņā ar 2018. gada un turpmāko gadu GRP.

- Komisija turpinās nodrošināt vairāku līdzekļu devēju finansēto pasākumu izmaksu lietderību, cieši sadarbojoties ar citiem līdzekļu devējiem, kā arī koordinācijas komitejas / fonda valdes locekļa statusā. Taču Komisijai ir saistoši arī Finanšu regulas noteikumi.

- Komisija arī turpmāk ļoti aktīvi uzlabos projektu vadību un regulāri izvērtēs īstenošanas statusu.

Jau ir veikti pasākumi, lai būtiski uzlabotu komunikāciju par ES darbībām un to pamanāmību.

IEVADS

7. Darba grupas sanāsmē piedalījās četri komisijas locekļi, un Attīstības forumu vadīja attīstības komisārs A. Piebalgs kopā ar Vācijas attīstības lietu ministru *D. Niebel* un Mjanmas/Birmas plānošanas ministru *Kan Zaw*. Piedalījās arī visu šajā valstī klātesošo ES dalībvalstu pārstāvji, un tika panākta vienošanās par sākotnējo kopīgās plānošanas dokumentu un prioritārajām jomām, kurās ir jāsniedz ES un dalībvalstu atbalsts.

8. Dienu pirms darba grupas sanāksmes Nepjido, Jangonā notika Demokrātiskas pilsoniskās sabiedrības forums ar AP/PV K. Eštones un *Aung San Suu Kyi* līdzdalību, Attīstības forums un Uzņēmējdarbības forums.

11. Papildu finansējums kā “īpašā pakete” EUR 150 miljonu apmērā bija nozīmīgs ne vien šīs pārejas atbalstīšanas kontekstā, bet ļāva arī ciešāk sadarboties un veidot dialogu ar jauno pilsonisko valdību, ar kuru līdzekļu devēji sadarbojās pirmoreiz.

APSVĒRUMI

20. Tā kā nebija pabeigts 20 gadu visaptverošais valsts attīstības plāns, Komisija kā galveno atsauces dokumentu izmantoja Mjanmas/Birmas valdības 2012.–2015. gada ekonomisko un sociālo reformu regulējumu (*FESR*). 2014.–2020. gada DIP atbalsts izglītības un lauksaimniecības galvenajām nozarēm tika veidots, pamatojoties uz jau notiekošajām ES līdzfinansētajām programmām (piem., *QBEP* un *LIFT*) un uz to kontekstā veikto analīzi un ziņojumiem. Galvenajā nozarē — izglītībā — ES atbalstīja vispārējo izglītības nozares reformu, veicot nozares analīzi.

21. Apspriešanās process ar Mjanmas/Birmas valdību par attīstības prioritātēm un finansējuma piešķirumu ietvēra ministru līmeņa sanāksmes Briselē, Jangonā un Nepjido.

22. Komisija un EĀDD uzskata, ka attīstības prioritāšu izvēle bija mērķtiecīga. Četru galveno nozaru izvēle tika veikta rūpīgi, paredzot līdzdalību un vienojoties ar valdību.

Komisijas un EĀDD kopīgajos 2014.–2020. gada ASI plānošanas norādījumos ir atļauts īpašos apstākļos, piemēram, kad notiek pāreja no humānās palīdzības uz attīstības palīdzību vai rodas

draudi drošībai vai konfliktu riski, noteikt papildu galveno nozari, lai atbalstītu galvenās prioritātes, kas saistītas ar miera un valsts veidošanas darbībām.

Tā kā no 2012. gada finansējums Mjanmai/Birmai ir būtiski pieaudzis, ņemot vērā attiecīgo nozaru kopējo finansējumu un apguves spēju, kā arī tāpēc, lai nodrošinātu ES atbalsta nepārtrauktību saskaņā ar 2011.–2013. gada DIP galvenajām nozarēm (tomēr izņemot veselību), Komisija 2014.–2020. gada DIP nolēma piešķirt finansējumu četrām galvenajām nozarēm. Minētais tika tālāk attīstīts kopīgās plānošanas kontekstā, un tam piekrita attīstības komisārs un valdība, ņemot vērā to, cik liela politiska nozīme ir etnisko grupu miera procesam, lai nodrošinātu stabilitāti un attīstību.

Kad Komisija pieņēma lēmumu par EUR 150 miljonu “īpašo paketi” 2012.–2013. gadam, papildus tika pieņemts lēmums izveidot Jangonā ES biroju, kas 2013. gada septembrī tika pārveidots par ES delegāciju.

23. Atbilstīgi minētajiem plānošanas norādījumiem 2014.–2020. gada DIP pieļauj elastību, lai risinātu visneaizsargātāko kopienu neparedzētas vajadzības gadījumos, ja situācija valstī nav stabila un notiek konflikti un krīzes, kā tas ir Mjanmā/Birmā. Miera process nav prognozējams, tāpēc Komisija 2013.–2014. gadā nevarēja noteikt ģeogrāfiskās prioritātes visam 2014.–2020. gada plānošanas periodam. Šo lēmumu pieņem reizi gadā, proti, GRP noteikšanas un formulēšanas laikā, lai sekotu miera procesa dinamikai. Lai nodrošinātu izmaksu lietderību, Komisija izmanto attiecīgus pētījumus. Plānošanā tika ņemti vērā iepriekšēji pētījumi par Rakhainas pavalsts vajadzībām, kurus bija pasūtījusi vai nu ES, vai citi līdzekļu devēji. Valdība 2014. gadā arī iepazīstināja līdzekļu devējus ar Rakhainas pavalsts rīcības plāna projektu, kas gan netika pabeigts. Kopumā pārskata periodā 10 % no finansējuma tika piešķirti Rakhainas pavalstij, un tas atspoguļo skaidru un atzītu ģeogrāfisko prioritāti. Turklāt tas, ka miera process tika izvēlēts kā viena no galvenajām nozarēm, jau liecināja, ka ģeogrāfiskā prioritāte tiek noteikta attiecībā uz konfliktu reģioniem.

24. ES ir uzsvērusi dabas resursu pārvaldības nozīmi, jo liela daļa no iespējamajiem iekšzemes ieņēmumiem ir saistīti ar bagātīgo dabas resursu izmantošanu.

ES ir atbalstījusi valdību pārejā uz valsts dabas resursu ilgtspējīgāku pārvaldību, izmantojot, piemēram, *EITI* un *FLEGT*. ES aktīvi piedalījās līdzekļu devēju koordinācijas procesā saistībā ar publisko finanšu pārvaldības reformu.

Liela daļa no Mjanmas/Birmas dabas resursiem ir koncentrēti strīdus reģionos vai reģionos, kurus kontrolē etniskas bruņotās grupas, nevis valdība. Jebkādas diskusijas par nodokļu ieņēmumu palielināšanu, veicot dabas resursu pārvaldību, ir atkarīgas no progresa miera procesā.

27. Komisija vēlas uzsvērt, ka starp *ECHO* ĢD un *DEVCO* ĢD pastāvēja efektīva koordinācija gan galveno biroju, gan arī ES delegācijas līmenī, jo īpaši tad, kad tika noteiktas un formulētas attiecīgas darbības jomās, kurās *ECHO* ĢD sniedza humāno palīdzību.

Komisija ir īstenojusi praksē neatliekamās palīdzības, rehabilitācijas un attīstības sasaisti (*LRRD*). *DEVCO* ĢD arī sāka divus pētījumus, kuru mērķis ir identificēt konfliktam atbilstošas iejaukšanās, lai uzlabotu noturību ieilgušas krīzes reģionos.

Mjanma/Birma ir iekļauta eksperimentālu valstu sarakstā, kuru Padome apstiprināja 2017. gada septembrī, respektīvi, to valstu sarakstā, kurās jāīsteno humanitārie un attīstības pasākumi.

20. projekts ir *ECHO* ĢD finansēta projekta (ES iniciatīvas “Miera bērni”) turpinājums un paplašinājums, tādējādi īstenojot *LRRD* pieeju. 13. projekta turpināšana ietver pastiprinātu uztura komponentu, kas paredzēts, lai papildinātu *ECHO* ĢD uztura atbalstu Rakhainas pavalsts ziemeļu daļā.

28. Arī 2017. gada marta nobeiguma ziņojumā par ES kopīgās plānošanas procesu sadarbībai attīstības jomā (2011–2015) novērtējumu ir ieteikts “ES un dalībvalstu galvenajiem birojiem

precīzāk definēt kopīgās programmēšanas darbības jomu vai sistēmu, kā arī to, kā tā veido pamatnostādnes, piemēram, kā iekļaut humāno palīdzību, kas pēc definīcijas nav plānojama”.

Kopš ES delegācijas atvēršanas EĀDD, DEVCO ĢD un ECHO ĢD kolēģi regulāri apmainījās ar viedokļiem un īstenoja kopīgas misijas uz vietas.

Lai gan DEVCO ĢD un ECHO ĢD sanāksmes līdz 2016. gada septembrim nebija oficiālas, regulāra apmaiņa notika kopš 2014. gada vidus, kad ECHO ĢD pārcēlās uz telpām, kurās atrodas arī ES delegācija.

Visas darbības saistībā ar miera veidošanas galveno nozari, kas pieņemtas kopš 2012. gada, atspoguļoja nepieciešamās saiknes, apspriešanās un koordināciju ar humānās palīdzības organizācijām, arī ECHO ĢD. Arī programma atbalsta sniegšanai cilvēkiem, kas zaudējuši saikni ar dzimto zemi (AUP), tika īstenota ciešā sadarbībā ar ECHO ĢD un balstās uz dažiem šā ģenerāldirektorāta sasniegumiem etniskajās pavalstīs.

30. Pēc visaptveroša apspriešanās procesa, tostarp ar valdību, jo īpaši ņemot vērā attiecīgo galveno nozaru vajadzības un apguves spēju, Komisija nolēma provizoriski piešķirt līdzekļus līdz 35 % apmērā katrai no pirmajām divām galvenajām nozarēm (lauku attīstībai un izglītībai) un līdz 15 % apmērā katrai no abām pārējām galvenajām nozarēm (pārvaldībai un miera veidošanai).

Katrai darbībai paredzēto līdzekļu piešķiruma noteikšana saskaņā ar GRP ir daļa no to noteikšanas un formulēšanas procesa, un tajā tiek ņemtas vērā vajadzības un apguves spēja, īstenošanas veids un partneris, valdības un citu līdzekļu devēju finansējums, īstenošanas grafiks utt.

31. Komisija vēlas uzsvērt, ka dažas dalībvalstis nevarēja atbalstīt ierosināto budžeta atbalsta programmu, tostarp tādēļ, ka pastāvēja bažas par politisko situāciju, ņemot vērā arī būtisku situācijas saasināšanos Rakhainas pavalstī.

Tā rezultātā aizkavējās finansējums tikai vienai galvenajai darbībai no visām Mjanmā/Birmā paredzētajām darbībām. Lai gan 2016. gadam GRP netika pieņemta, Komisija ir pieņēmusi 2017. gada GRP (EUR 39 miljonu apmērā), ar ko tiek sniegts papildu ES atbalsts miera veidošanas un pārvaldības jomās.

32. Komisija vēlas uzsvērt, ka darbības kritēriji “turpmākā darba slodze” un “dažādi palīdzības veidi” nav vienīgie kritēriji, kas tiek apsvērti, izvēloties palīdzības veidu. Komisija uzskata, ka budžeta palīdzība ir vēlamais palīdzības veids, kas atbilst labākajiem atbalsta efektivitātes principiem un pieļauj ciešāku sadarbību un pastiprinātu politisko dialogu ar partnervalstīm. Tomēr Komisija vienmēr izvērtē iespējas vairāk sadarboties ar dalībvalstu aģentūrām un mēģina identificēt papildu iespējas apvienot centienus un stratēģiskāk sadarboties ar starptautiskajām organizācijām. Izmaksu lietderības kritērijs tiek īpaši apsvērts jaunu darbību noteikšanas un formulēšanas posmos, kā arī ļoti rūpīgi izvērtēts līgumu slēgšanas posmā.

33. Netiešā pārvaldība atviegloja pārvaldības slogu Komisijas dienestiem un atbrīvoja laiku, kurā cita starpā pievērsties politikas dialogam, stratēģiskajām apspriedēm, koordinācijai un uzraudzībai.

34. Sākotnēji ANO pārvaldīto trasta fondu programmu līdzekļi galvenokārt tika nepietiekami izlietoti, jo aizkavējās uzsākšanas darbības. Vēlāk nepietiekams izlietojums dažkārt radās tādēļ, ka kavējās svarīgas darbības reģionos, kuros atjaunojies konflikts.

Izdevumu rādītājs ir tikai viens no projekta darbības rezultātu mērīšanas rādītājiem. Turklāt šis rādītājs nav lineārs un ir atkarīgs no tā, kāda veida darbības tiek finansētas.

36. Kā paredzēts Finanšu regulā un pamataktos, ar starptautiskajām organizācijām noteiktais iemaksu paraugs paredz, ka par priekšfinansējuma maksājumiem nopelnītie procenti nav jāmaksā, izņemot gadījumus, ja organizācijas noteikumos ir paredzēta procentu atmaksa.

UNOPS saskaņā ar saviem noteikumiem piešķir šādus procentus programmas darbībām, ja tā paredzēts attiecīgajā iemaksu nolīgumā.

37. Lai nodrošinātu izmaksu lietderību, Komisija izmanto ne tikai pārbaudes apmeklējumus. Izmaksu piemērotība vispirms tiek izvērtēta pirms līguma parakstīšanas, padziļināti pārskatot organizācijas iesniegto budžetu. Pēc tam Komisija līdzdarbojas fondu valdēs, kas lemj par programmas ievirzi. Visbeidzot, Komisija vismaz reizi gadā no organizācijas saņem tekstuālus aprakstus un finanšu pārskatus par faktisko programmu īstenošanu un izdevumiem. Šo ziņojumu analīze noteiks nākamā priekšfinansējuma izmaksu un summu.

Šie mehānismi ļauj Komisijai apspriest programmas ievirzi un līdzekļu izlietošanas atbilstību. Komisija netiešajā pārvaldībā sadarbojas ar pilāra izvērtētām organizācijām, kuru iekšējās kontroles, revīzijas un grāmatvedības procedūras jau ir revidētas un ir atzītas par atbilstīgām Komisijas ieviestajām procedūrām.

38. Piemērošanas noteikumu 42. pantā noteikts, ka tad, ja budžeta izpildes uzdevumi ir uzticēti vienībai, kas īsteno daudzu līdzekļu devēju finansētu darbību, veic pārbaudi par to, vai vienība summu, kas atbilst summai, kuru Komisija samaksājusi par attiecīgo darbību, ir izlietojusi darbībai un vai izdevumi ir radušies atbilstīgi pienākumiem, kas noteikti ar šo vienību parakstītajā līgumā.

Komisija drīkst piemērot nosacīto pieeju, saskaņā ar kuru attiecīgais kredītrīkotājs var izvēlēties uzskatīt, ka šie ES noteikumi ir izpildīti, ja līdzekļi, kurus līdzfinansētajā darbībā ieguldījuši citi līdzekļu devēji, ir pietiekami, lai apmaksātu darbības, kas saskaņā ar ES noteikumiem ir neattiecināmas. Tādēļ jebkura neattiecināmo izdevumu samazināšana, izmantojot nosacīto pieeju, pilnībā atbilst spēkā esošajiem īstenošanas noteikumiem.

Šis mehānisms ļauj Komisijai ņemt daļību vairāku līdzekļu devēju trasta fondos, t. i., piedalīties svarīgos projektos, koordinējot darbību ar citiem līdzekļu devējiem. Tas bieži vien ir efektīvākais veids, kā nodrošināt ES finansēto darbību efektivitāti un lietderību, un tas nebūtu iespējams, ja tiktu noteikta līdzekļu mērķiezīmēšana. Lai nosacīto pieeju padarītu izmantojamu, tajā paredz noteikumu, saskaņā ar kuru mūsu ieguldījums segs tikai izmaksas, kas ir attiecināmas uz Komisiju, tādējādi Komisijas attiecināmības noteikumi netiks attiecināti uz iemaksām, kas saņemtas no citiem līdzekļu devējiem, kuriem ir atšķirīgi noteikumi.

1. izcēlums. Nosacītās pieejas piemērošanas piemēri

LIFT

Komisija piemēroja nosacīto pieeju, jo no citiem līdzekļu devējiem bija pieejams pietiekams finansējums, lai segtu daļu no *LIFT* izdevumiem, kas saskaņā ar ES noteikumiem nebija attiecināmi. Ieskaits ir viens no veidiem, kā notiek līdzekļu atgūšana no īstenošanas partneriem.

3MDG/3DF

Komisija piemēroja nosacīto pieeju, jo no citiem līdzekļu devējiem bija pieejams pietiekams finansējums, lai segtu daļu no 3DF izdevumiem, kas saskaņā ar ES noteikumiem nebija attiecināmi.

39. Līguma slēgšanas laikā organizācija iepazīstina ar darbības budžetu un apspriež to ar Komisiju. Kā paredz mūsu līguma noteikumi, netiešās izmaksas nepārsniedz 7 % no attiecināmajām tiešajām izmaksām. Tiek apgalvots, ka ar šo īpatsvaru var nepietikt, lai nosegtu faktiskās netiešās izmaksas, kuras organizācija sedz, lai īstenotu projektus, taču esošajā situācijā Komisija nevar vienoties ar citiem līdzekļu devējiem par atšķirīgu likmi. Vairāku līdzekļu devēju finansētos un līdzīgos pasākumos Komisija nevar vest sarunas par citu līdzekļu devēju netiešo izmaksu noteikumiem, taču Komisija nodrošina, ka atlīdzība / netiešās izmaksas nepārsniedz tās, ko organizācija pieprasa par līdzīgiem ieguldījumiem (*FAFA* 4.2. pants).

40. Komisija piemēros nosacīto pieeju tikai izdevumiem, kurus uzskata par neattiecināmiem uz ES, bet attiecināmiem uz citiem līdzekļu devējiem, kas veic iemaksas, tostarp gadījumos, kad īstenošanas partneris ir arī līdzekļu devējs, kas veic iemaksas, ja ar citu līdzfinansētās darbības līdzekļu devēju ieguldīto piešķirumu pietiek, lai apmaksātu darbības, kuras saskaņā ar ES noteikumiem ir neattiecināmas.

2. izcēlums. Augstu netiešo izmaksu piemērs

Komisija apstiprina, ka starp Komisiju un *UNICEF* parakstītajā nolīgumā ir paredzēts, ka ne vairāk kā 7 % no darbības tiešajām izmaksām var pieprasīt kā netiešās izmaksas. Turklāt nolīgumā noteikts, ka jebkuras netiešās izmaksas par citu struktūru īstenotajām darbībām ir jāietver šajos 7 %. ES delegācija ir informējusi *UNICEF*, ka līdzekļi tiks atgūti, ja izmaksas nevar segt, izmantojot nosacīto pieeju.

41. Komisija, pieņemot lēmumu par projektu lielumu, izvērtēja arī izmaksu lietderību.

42. Komisija piemēroja elastīgas procedūras saskaņā ar krīzes deklarāciju, kas atbilst Finanšu regulai.

Komisija un EĀDD uzskata, ka elastīgas procedūras var sniegt būtisku labumu, ja tās stratēģiski izmanto krīzes deklarācijas valstīs. Komisijai elastīgas procedūras nācās izmantot atsevišķos gadījumos saskaņā ar secīgām krīzes deklarācijām, jo Mjanmas/Birmas nestabilā pāreja ne vienmēr ļāva sniegt parasto attīstības palīdzību. Ir nepieciešami efektīvi un elastīgi mehānismi, kas seko uz vietas notiekošajam un ļauj ES ātri reaģēt uz jaunāko notikumu attīstību.

Lēmums par krīzes deklarāciju tiek pieņemts *DEVCO* ĢD ģenerāldirektora līmenī, pienācīgi apspriežoties ar attīstības komisāru. Šāda deklarācija bija spēkā pamata pārskata periodā. Līdz 2014. gada jūlijam tā attiecās tikai uz Mjanmas/Birmas etniskajām pavalstīm. Pēc tam, kad ES delegācija 2014. gadā bija pieprasījusi attiecināt krīzes deklarāciju uz visām Mjanmas/Birmas teritorijām, Komisija nolēma paplašināt krīzi, bet tikai attiecībā uz līgumiem, kas atbalsta miera un valsts veidošanas mērķus Mjanmā/Birmā. Kā papildu nosacījums, lai piemērotu šādu paplašināšanu, ir vajadzība katrā gadījumā saņemt iepriekšēju *DEVCO* ĢD ģeogrāfiskā direktora apstiprinājumu. Komisija vēlas uzsvērt, ka šis risinājums pamata pārskata periodā netika izmantots. Pašreizējā krīzes deklarācija ir spēkā līdz 2018. gada 30. jūnijam, un jebkurš tālāks tās pagarinājums tiks visaptveroši pārskatīts.

Tiešs piešķirums tik un tā nozīmē, ka tiek veikta sarunu procedūra, kā arī izstrādāts ziņojums, kurā izskaidrots izvēles pamatojums, un tiek veiktas pienācīgi dokumentētas apspriešanās saistībā ar sarunām par darbībām un par budžetu. Tādēļ procedūras vienmēr ir pārredzamas un pilnībā atbilst Finanšu regulā noteiktajām procedūrām.

Lai gan nevar noliegt, ka etnisko grupu reģionos civiliedzīvotājiem draud tūlītējas briesmas, gandrīz trešo daļu no valsts pavalstīm ir skāris konflikts, tāpēc mediācijas un konfliktu risināšanas pasākumu iespējas var izmantot (un tas ir jādara) visos reģionos, tostarp Nepjido, Jangonā (vai pat ārvalstīs, piem., Taizemē, Ķīnā vai Indijā), kur atrodas svarīgi valdības pārstāvji vai jebkuras citas ieinteresētās personas. Tas izskaidro, kāpēc krīzes deklarāciju var piemērot arī attiecībā uz valsts un miera veidošanas mērķiem.

44. Komisija ir nodrošinājusi, ka riskanto līgumu izstrādes un īstenošanas laikā tiek novērsts dubultās finansēšanas risks.

3. izcēlums. Dubultās finansēšanas risku piemēri

Pirmā atkāpe. Lai mazinātu risku, ka dubulti tiek finansētas darbības saistībā ar tuberkulozi, malāriju un HIV/AIDS, Komisija un citi līdzekļu devēji pirms finansēšanas lēmuma pieņemšanas fonda valdē pārskatīja trūkumu analīzi un abu fondu savstarpējo pārklāšanos.

Abas programmas tika izskatītas tehniski stratēģiskajās grupās tuberkulozes, malārijas un HIV/AIDS jautājumos, lai nodrošinātu finansēšanas nedublēšanos.

Otrā atkāpe. Komisija pastāvīgi uzraudzīja šīs vietējās NVO projektus un darbības. Palātas apmeklējuma laikā NVO bija (un joprojām ir) izšķiroša un kritiski svarīga loma miera sarunās starp valdību un etniskajām bruņotajām organizācijām (EBO). Lai uzturētu sarunas dažādos līmeņos, ES sniedza reaģējošu atbalstu, izmantojot dažādas dotācijas, kurās NVO piedalījās kā saistītais labuma guvējs. Ir sniegta papildu tehniskā palīdzība, lai nodrošinātu, ka tik liels ES un citu līdzekļu devēju piedāvātās sadarbības pieplūdums tiek pienācīgi īstenots īpaši sarežģītos apstākļos. Šī tehniskā palīdzība cita starpā palīdzēja izvairīties no dubultās finansēšanas riska. Tā kā visas ES finansētās iejaukšanās ar NVO starpniecību bija ar ļoti atšķirīgu un konkrētu mērķi, Komisija konstatēja, ka nenotiek finansējuma pārklāšanās.

45. Komisija cenšas nodrošināt efektīvu koordināciju ar citiem līdzekļu devējiem īstenošanas līmenī, taču situāciju vienmēr var uzlabot.

4. izcēlums. Piemēri neizmantotām iespējām koordinācijas ziņā

Regulāri tika veikta koordinēšana starp Pasaules Banku, ES delegāciju un dažādiem īstenošanas partneriem saistībā ar kopienas virzītu attīstību (KVA). ES delegācija un dažādo tās finansēto programmu pārstāvji vairākkārt ir meklējuši iespējas panākt sinerģiju ar Pasaules Banku. Pasaules Bankas programma galvenokārt ir vērsta uz “taustāmajiem komponentiem” (ciematu pamatinfrastruktūru), turpretī ES pieeja apvieno konkrētas jomas nemateriālos (mācības, darbsemināri, kopienas konsultēšana) un taustāmos (nelieli infrastruktūras projekti, atjaunošana) komponentus.

46. Komisija uzskata, ka ES finansēto darbību uzraudzība un ES pamanāmība gadu gaitā ir uzlabojusies.

Komisija piešķir lielu nozīmi tam, lai vēl vairāk uzlabotu tās veikto darbību uzraudzību, tostarp grūti pieejamās vietās.

47. Attiecībā uz tiešajiem rezultātiem un iznākumiem GRP līmenī ir veikti tādi būtiski pasākumi kā katras darbības indikatīvas loģiskās struktūras matricas iekļaušana GRP līmenī, kā arī ir izveidota īpaša rīcības grupa *DEVCO GD*, lai nodrošinātu loģisko satvaru kvalitāti. Turklāt ES starptautiskās sadarbības un attīstības rezultātu satvars atspoguļo *DEVCO GD* apņemšanos uzraudzīt ES atbalsta rezultātus un ziņot par tiem, uzlabot ES atbalsta pārskatatbildību, pārredzamību un pamanāmību.

Datu pieejamība Mjanmā/Birmā ir nozīmīga problēma, kas atstāj svarīgas sekas uz tiešo rezultātu, iznākumu un ietekmes mērīšanu.

48. Attiecībā uz 11. un 12. projektu ir izveidota rezultātu uzraudzības sistēma.

49. Komisija uz pārbaudes apmeklējumu ziņojumiem nereaģēja lēni, bet pretrunu procedūras attiecībā uz to konstatējumiem aizņēma ilgu laiku.

5. izcēlums. Pārbaudes apmeklējumi

LIFT

Šā *LIFT* pārbaudes apmeklējuma konstatējumu apstrāde bija ārkārtīgi sarežģīta un bija jāveic plašas apspriedes ar galvenajiem birojiem, lai šo jautājumu varētu pienācīgi atrisināt. ES delegācija ir uzlabojusi pārbaudes apmeklējumu konstatējumu apstrādi, un to apliecina otrā *LIFT* pārbaudes apmeklējuma nobeiguma ziņojums, kas tika publicēts 2016. gada 23. septembrī, savukārt attiecīgā iepriekšējā informatīvā vēstule (nerosinot atgūšanu) tika nosūtīta 2016. gada 28. oktobrī.

3MDG/3DF

Pēc pārbaudes apmeklējuma pirmsnobeiguma ziņojuma saņemšanas ES delegācija savlaicīgi reaģēja un veica 3DF līgumā noteikto galīgo maksājumu un tīrvērti.

50. Komisija īstenošanas partneriem regulāri atgādina, ka ir jāsagatavo un jāīsteno detalizēti komunikācijas un pamanāmības plāni, lai nodrošinātu labu ES atbalsta komunikācijas līmeni un tā pamanāmību. Lai gan ES delegācija ir pamanījusi, ka šajā jomā ir panākti uzlabojumi, tā ir arī nolēmusi tiešāk pārvaldīt ES pamanāmību, izmantojot īpašu komponentu patlaban īstenotajā lielā pakalpojumu līgumā, lai nodrošinātu labāku ES pamanāmību un koordinētu ziņapmaiņu starp dažādiem projektiem un programmām.

Dažās jomās īstenošanas partneriem nācās saglabāt diskrētumu dažos komunikācijas un pamanāmības jautājumos sakarā ar tobrīd pastāvošajiem jutīgajiem faktoriem un programmu pamanāmība tika stiprināta, izmantojot citus līdzekļus, piemēram, sociālos plašsaziņas līdzekļus, audiovizuālos materiālus, pētījumus un publikācijas, galvenos pasākumus utt.

51. Sākuma fāzē Komisija centās sekmēt ES trasta fonda izmantošanu kā daļu no apsveramajām Apvienotā palīdzības fonda (*JPF*) īstenošanas metodēm. Neraugoties uz Komisijas centieniem, citi iespējamie *JPF* līdzekļu devēji neatbalstīja šo palīdzības veidu un pauda atbalstu ANO pārvaldītam trasta fondam. Komisija arī rīkoja apspriešanos Briselē ar dalībvalstīm, lai atbalstītu ES trasta fondu mieram.

54. Puse revidēto projektu plānotos tiešos rezultātus sasniedza pilnībā, bet vēl 40 % gadījumu tie ir sasniegti daļēji, jo revīzijas laikā joprojām turpinās to īstenošana. Tikmēr vairākos projektos ir sasniegti labāki rezultāti.

Komisija uzskata, ka ir vairāki iemesli, kas varētu izskaidrot, kāpēc revidēto projektu īstenošana kavējās. Programmas tiek īstenotas ļoti sarežģītā kontekstā, jo notiek komplicēta pāreja — politiskā un ekonomiskā pāreja vienlaikus ar sarežģītu miera procesu, kurā ir iesaistītas vairākas puses un bruņoti grupējumi. Visiem minētajiem faktoriem ir tieša ietekme. Trūkumi un negaidīti zema apguves spēja dažkārt ir reālo Mjanmā/Birmā notiekošo attīstības procesu iezīme. Tas īpaši attiecas uz projektiem, kas tiek veikti saskaņā ar revidētajām miera veidošanas un *AUP* programmām.

7. izcēlums. Piemērs projektam, kas tikai daļēji atbilda noteiktajiem mērķiem

“*Erasmus*” programma attiecas uz izglītību — vienu no 2014.–2020. gada DIP galvenajām jomām, savukārt “*vide*” ir svarīga starpdisciplināra tēma visās galvenajās jomās. Komisija arī uzsver, ka šis projekts darbojas saskaņā ar pieprasījumu, proti, valdība iesniedz ES delegācijai spēju veidošanas pieprasījumus. Tāpēc ir vajadzīga nedaudz elastīga darbības jomas un sasniedzamo rezultātu interpretācija, jo īpaši agrīnajā pārejas periodā, kad attīstības partneri pirmoreiz daudzus gadus no jauna kontaktējās ar valdību.

56. Datu pieejamība ir nozīmīga problēma, kas atstāj svarīgas sekas uz ES darbību tiešo rezultātu, iznākumu un ietekmes mērīšanu. Attiecībā uz dažiem rādītājiem bieži vien ir sarežģīti noteikt reālus mērķus, tādēļ lielākajai daļai projektu reizi gadā tiek veikta loģiskā satvara pārskatīšana.

Izmantojot programmu, kas tiek finansēta 2014.–2020. gada reģionālās indikatīvās programmas ietvaros, Komisija atbalsta ASEAN dalībvalstu statistikas sistēmas uzlabošanu.

57. Komisija vēlas uzsvērt, ka revidētās izlases projekti bija dažādās īstenošanas stadijās, un ar to varētu daļēji izskaidrot, kāpēc vēl nevarēja novērtēt dažus no plānotajiem iznākumiem un ilgtspēju. Komisija uzskata, ka vairāk nekā trešdaļa no revidētajiem projektiem sasniegs gaidāmos iznākumus. Komisija 2018. gadā veiks stratēģisko valstu izvērtēšanu saistībā ar ES sadarbību, kā noteikts attīstības komisāra N. Mimikas apstiprinātajā stratēģiskās izvērtēšanas darba programmā. Sagaidāms, ka tas Komisijai, EĀDD un citām ieinteresētajām personām sniegs konstatējumus,

secinājumus un ieteikumus saistībā ar mūsu iepriekšējo, tagadējo un turpmāko sadarbību ar šo valsti.

59. Sākotnējos rezultātus, kas bija paredzēti Rakhainas pavalstī īstenotajos projektos, sasniegt ir ārkārtīgi sarežģīti. Var uzskatīt, ka situācija šajā pavalstī ir ieilgusi krīze, ko raksturo ilgstoša un dziļi iesakņojusies diskriminācija, iedzīvotāju piespiedu pārvietošana iekšzemē, nošķiršana, bezvalstniecība, nabadzība un neaizsargātība. Komisija labi apzinās jutīgumu, kāds ir darbam ļoti politizētos un sarežģītos apstākļos, piemēram, Rakhainas pavalstī, un saglabā apņēmību turpināt savu līdzdalību šajā reģionā.

8. izcēlums. Pārtikas nodrošinājuma projekts Rakhainas pavalstī

LIFT apsvēra iespēju izmantot atklātu uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus par pārtikas nodrošinājuma projekta turpināšanu Rakhainas pavalstī. Ņemot vērā dažu īstenošanas partneru panākto piekļuvi mērķa ciematiem, ar vietējo valdību izveidotās darba attiecības un ārkārtīgi sarežģīto krīzes situāciju šajā reģionā, *LIFT* secināja, ka sasniegt plānotos iznākumus ar jauniem un nepieredzējušiem partneriem mērķa jomās realitātē nav iespējams.

Attiecībā uz vājamajiem darbības rezultātiem Komisija vēlētos uzsvērt, ka 2014. gadā notika vardarbības uzliesmojums, kā arī tropiskā ciklona dēļ projekta īstenošana uz vietas aizkavējās, jo vietējie darbinieki nevarēja piekļūt ciematiem. Turklāt konsorcijs bija jāiegulda daudz laika un pūļu, lai veicinātu uzticību un to pieņemtu kopienas un iestādes laikā, kad pastāv karadarbība pret ANO un starptautiskajām nevalstiskajām organizācijām. Tikai dažas NVO ir spējušas kļūt par uzticamiem valdības un vietējo iedzīvotāju partneriem.

60. Komisija dažādajās GRP, kuru ietvaros tiek finansēts ES ieguldījums miera veidošanā, ietvēra īpašu mērķi “uzlabota sociāli ekonomiskā atlabšana konfliktu skartos reģionos un reģionos, ko skārusi starpkopienų vardarbība”. Lai gan Komisija sākotnēji atbalstīja Rakhainas pavalsts iekļaušanu Apvienotajā miera fondā, izstrādes procesa gaitā tika panākta vienošanās, ka *JPF* risinās jautājumus, kas saistīti ar miera procesu, nevis starpkopienų vardarbību. Citi attīstības partneri nevēlējās, lai *JPF* attiektos uz Rakhainas pavalsti.

JPF izstrāde un struktūra lielā mērā balstās uz Valsts mēroga pamiera nolīgumu. Šis dokuments neattiecas uz starpkopienų vardarbību. Tomēr projekti, kuros iesaistīta Rakhainas pavalsts, var tikt finansēti vienīgi tad, ja tiem ir redzama tieša saikne ar Valsts mēroga pamiera nolīguma īstenošanu un citiem formāliem miera procesa elementiem, veicot rūpīgu riska novērtējumu un konflikta kontekstuālās izpratnes analīzi, kā arī piemērojot “nekaitēšanas” principu.

Kā izklāstīts iepriekš, ES ir izstrādājusi citus projektus un mehānismus situācijas risināšanai Rakhainas pavalstī.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

63. Komisija un EĀDD uzskata, ka attīstības prioritāšu un nozaru izvēle bija mērķtiecīga un ceturtās galvenās nozares iekļaušana bija pilnībā pamatota un saskaņota ar valdību.

ES Jangonā atvēra biroju, kas 2013. gada septembrī tika pārveidots par ES delegāciju.

Miera process pēc definīcijas ir neprognozējams, tādēļ Komisija 2014. gadā nevarēja detalizēti noteikt ģeogrāfiskās prioritātes visiem finanšu resursiem. Šis lēmums tiek pieņemts reizi gadā, proti, GRP noteikšanas un formulēšanas laikā, lai sekotu norisēm miera procesā, kas ir ļoti neparedzams un nestabils. Lai reaģētu uz visneaizsargātāko kopienu vajadzībām, ir absolūti nepieciešams elastīgums (tostarp attiecībā uz ģeogrāfisko prioritāšu noteikšanu).

Iekšzemes ieņēmumu piesaistes jautājums tika risināts netieši, tostarp izmantojot ES atbalstu publisko finanšu pārvaldes reformām, dalību *EITI* un *FLEGT* jomā veiktos pasākumus.

1. ieteikums. Vajadzība atbalstu virzīt tā, lai palielinātu ietekmi

Komisija un EĀDD pieņem šo ieteikumu un īsteno to nākamās DIP plānošanas stadijā.

Pirmais ievilkums. Komisija un EĀDD ir pamatojuši tādu četru galveno nozaru izvēli, kas joprojām ir ļoti aktuālas, un tas tika apstiprināts pašlaik notiekošajā 2014.–2020. gada DIP starpposma pārskatīšanā.

Otrais ievilkums. Komisija saskaņā ar nākamo DIP plāno palielināt atbalstu iekšzemes ieņēmumu mobilizēšanai. Līdz tam Komisija iekšzemes ieņēmumu mobilizēšanu atbalstīs tieši, izmantojot plānoto atbalstu publisko finanšu pārvaldības reformām, kā arī netieši — turpinot atbalstīt tādus procesus kā *EITI* un *FLEGT*.

Komisija un EĀDD apsvērs iespēju noteikt ģeogrāfiskās prioritātes nākamās DIP plānošanas laikā. Tomēr Komisija un EĀDD uzskata, ka šādu prioritāšu noteikšanu un papildināmību ar citiem līdzekļu devējiem vislabāk var izvērtēt, nosakot un formulējot jaunas darbības.

64. *DEVCO* ĢD un *ECHO* ĢD jau ir pastiprinājuši savu koordināciju un turpinās to uzlabot saistībā ar humanitāro un attīstības pasākumu iedzīvīvināšanu, saistībā ar kuru Padome ir izvēlējusies Mjanmu/Birmu kā eksperimentālu valsti.

2. ieteikums. Intervences pasākumu koordinācija

Komisija pieņem šo ieteikumu un to īsteno šādi.

- Pašlaik notiekošajā humanitāro un attīstības pasākumu iedzīvīvināšanas procesā, saistībā ar kuru Komisija ir izvēlējusies Mjanmu/Birmu kā vienu no sešām izmēģinājuma valstīm, aptuveni 2018. gada vidū tiks izstrādāts rīcības plāns. Turklāt *DEVCO* ĢD un *ECHO* ĢD izstrādā kopīgu noturības analīzi un visaptverošu stratēģiju *LRRD* jautājumu risināšanai ieilgušajās krīzēs Mjanmā/Birmā.

- Kā ieteikts arī kopīgā plānošanas procesa izvērtējumā, Komisija jauna kopīgā plānošanas dokumenta izstrādē, jo īpaši attiecībā uz ieilgušas krīzes reģioniem, ciešāk iesaistīs *ECHO* ĢD, kā arī centīsies iekļaut dalībvalstu humanitāro intervenci.

65. Pēc visaptveroša apspriešanās procesa, tostarp ar valdību, jo īpaši ņemot vērā attiecīgo galveno nozaru vajadzības un apguves spēju, Komisija nolēma piešķirt līdzekļus līdz 35 % apmērā katrai no pirmajām divām galvenajām nozarēm (lauku attīstībai un izglītībai) un līdz 15 % apmērā katrai no abām pārējām galvenajām nozarēm (pārvaldībai un miera veidošanai).

Katrai darbībai paredzēto līdzekļu piešķiruma noteikšana saskaņā ar GRP ir daļa no jaunu darbību noteikšanas un formulēšanas procesa.

3. ieteikums. Darbību īstenošana

Komisija pieņem šo ieteikumu un to īsteno šādi.

Komisija nākamās DIP plānošanas posmā dokumentēs finansējuma piešķirumu katrai galvenajai nozarei.

Tā kā katrai jaunai darbībai piešķirtā finansējuma pamatojumu apspriež tās noteikšanas un formulēšanas laikā, Komisija arī turpmāk nodrošinās, ka tiek dokumentēts piešķirums saskaņā ar 2018. gada un turpmāko gadu GRP veiktajām darbībām.

66. Dažos gadījumos aizkavēšanās iemesls bija darba vides sarežģītība un konflikta atjaunošanās.

Ar starptautiskajām organizācijām saskaņotais iemaksu paraugs paredz, ka par priekšfinansējuma maksājumiem nopelnītie procenti nav jāmaksā, izņemot gadījumus, ja organizācijas noteikumos ir paredzēta procentu atmaksa. Minētais atbilst Finanšu regulai un pamataktiem. Tomēr, lai izvairītos

no priekšfinansējuma uzkrāšanās organizācijas kontā, Vispārējo nosacījumu 15. punktā ietvertais iemaksu nolīgums paredz, ka nākamais maksājums var tikt izmaksāts tikai pēc tam, kad uzņemtas saistības par 70 % no iepriekšējā maksājuma (un 100 % — no agrākajiem).

Attiecībā uz izmaksu kontroles noteikumiem ES un ANO līgumos, Komisija drīkst piemērot nosacīto pieeju, saskaņā ar kuru attiecīgais kredītrīkotājs var izvēlēties uzskatīt, ka ES noteikumi ir izpildīti, ja līdzekļi, kurus līdzfinansētajā darbībā ieguldījuši citi līdzekļu devēji, ir pietiekami, lai apmaksātu darbības, kas saskaņā ar ES noteikumiem ir neattiecināmas.

4. ieteikums. Vairāku līdzekļu devēju finansētu darbību izmaksu lietderība

Komisija ņem vērā Palātas nostāju, bet nepieņem šo ieteikumu.

Katrai darbībai un organizācijas struktūrai ir savs netiešo izmaksu līmenis. Daudzos gadījumos organizācijas uzskata, ka ES ieguldījums netiešajās izmaksās (kas Finanšu regulā ir ierobežotas ar 7 %) nav pietiekams, lai segtu tām radušās izmaksas. Komisija kā “Lielās vienošanās par humāno palīdzību” parakstītāja ir apņēmusies sadarboties ar vairākiem partneriem, lai saskaņotu šo izmaksu iedalījumu (tiešajās un netiešajās). Šādi tiks iegūta informācija plašākām diskusijām par netiešo izmaksu līmeni.

67. Komisija piemēro savus standarta noteikumus un procedūras, kā arī iekšējos noteikumus, kas noteiktos gadījumos, piemēram, krīzes situācijās, pieļauj atkāpi no minētajiem standarta noteikumiem. Finanšu regulai un pamataktiem atbilstošu elastības noteikumu piemērošana ļāva ietaupīt laiku, salīdzinot ar tradicionālo standartizēto pieeju, vienlaikus īstenojot krīzes procedūras un saglabājot līdzsvaru starp ātrumu un pārredzamību.

Komisija izmantoja krīzes deklarāciju atsevišķos gadījumos, izklāstot ļoti pamatotus argumentus, kādēļ nav izmantots uzaicinājums iesniegt priekšlikumus. Atsevišķos gadījumos tieši dotāciju piešķirumi un iepirkuma līgumi saskaņā ar Piemērošanas noteikumu 190. pantu un attiecīgi lūgtu iepriekšēju atļauju ir pamatoti. Turklāt tiešs piešķirums tik un tā nozīmē, ka tiek veikta sarunu procedūra, kā arī izstrādāts ziņojums, kurā izskaidrots izvēles pamatojums, un tiek veiktas pienācīgi dokumentētas apspriešanās saistībā ar sarunām par darbībām un par budžetu. Tādēļ procedūras vienmēr ir pārredzamas un pilnībā atbilst Finanšu regulā noteiktajām procedūrām, un to mērķis ir nodrošināt izmaksu lietderību.

68. Revīzijas laikā joprojām turpinājās vairāku revidēto projektu īstenošana, un šajā laikā ir uzlabojušies to rezultāti.

Komisija 2018. gadā veiks stratēģisku valsts novērtējumu attiecībā uz ES attīstības sadarbību Mjanmā/Birmā, kura ietvaros tiks pētīti iznākumi un ilgtspēja.

Komisija ir veikusi svarīgas darbības, lai uzlabotu loģiskos satvarus, tostarp rādītājus, un ES pamanāmību.

5. ieteikums. Darbību uzraudzība

Komisija pieņem šo ieteikumu un to īstēnos šādi.

Pirmais ievilkums. Komisija izstrādā jaunu Operatīvās informācijas sistēmu (OPSYS), lai cita starpā apkopotu projektu loģiskā satvara datus.

Otrais ievilkums. Komisija turpinās uzsvērt īstenošanas partneriem, ka ir jāpiemēro līguma noteikumi, kas attiecas uz ES darbību pamanāmību. ES delegācija šajā ziņā jau ir novērojusi būtisku uzlabojumu. Komisija ir arī iekļāvusi būtisku pamanāmības komponentu lielā tieši pārvaldītā pakalpojumu līgumā, lai nodrošinātu koordinētu ziņapmaiņu par ES atbalstu un tā lielāku pamanāmību.

69. Puse revidēto projektu plānotos tiešos rezultātus sasniedza pilnībā, bet vēl 40 % gadījumu tie ir sasniegti daļēji, jo revīzijas laikā joprojām turpinās to īstenošana. Tikmēr vairākos projektos ir sasniegti labāki rezultāti.

Programmas tiek īstenotas ļoti problemātiskos apstākļos, kad notiek sarežģīta pāreja. Visi minētie faktori tieši ietekmē daudzus revidētos projektus. Komisija cenšas mazināt šādus programmu īstenošanas riskus, cik vien iespējams. Trūkumi un negaidīti zema apguves spēja dažkārt ir reālo Mjanmā/Birmā notiekošo attīstības procesu iezīme.

6. ieteikums. Rezultātu sasniegšana

Komisija piekrīt šim ieteikumam.

Pirmais ievilkums. Komisija arī turpmāk ļoti aktīvi rīkosies, lai uzlabotu gan tiešās, gan netiešās pārvaldības projektu vadību, regulāri izvērtēs īstenošanas statusu un uzstās, lai tiktu veikti korektīvi pasākumi. Komisija turpinās regulāri veikt *ROM* Mjanmā/Birmā. *ROM* projektu izlase ietvers problemātiskākos projektus.

Otrais ievilkums. Rakhainas pavalsts jau ir ietverta Apvienotā miera fonda kompetences jomā. Tomēr projekti, kuros iesaistīta Rakhainas pavalsts, var tikt finansēti vienīgi tad, ja tiem ir redzama tieša saikne ar Valsts mēroga pamiera nolīguma īstenošanu un citiem formāliem miera procesa elementiem, veicot rūpīgu riska novērtējumu un konflikta kontekstuālās izpratnes analīzi. Ir citi mehānismi, ar kuriem tiek atbalstīta starpkopienų saskaņa Rakhainas pavalstī.

Notikums	Datums
Revīzijas plāna pieņemšana / revīzijas sākums	22.11.2016
Ziņojuma projekta oficiāla nosūtīšana Komisijai (vai citai revidējamai vienībai)	11.10.2017
Galīgā ziņojuma pieņemšana pēc pretrunu procedūras	12.12.2017
Komisijas un EĀDD oficiālās atbildes visās valodās saņemtas	20.12.2017

Mēs pārbaudījām ES attīstības atbalstu Mjanmai/Birmai un secinājām, ka tas bija daļēji efektīvs. ES uzņēmās vadošo lomu, atbalstot attīstības prioritātes, un valstij piešķīra ievērojamu finansējumu. Tomēr mēs ziņojam par trūkumiem Komisijas veiktajā vajadzību novērtēšanā un ES palīdzības īstenošanā. Pamatojoties uz šajā ziņojumā sniegtajiem apsvērumiem, Palāta formulē vairākus ieteikumus, kas paredzēti, lai uzlabotu attīstības palīdzības pārvaldību.

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

Publikāciju birojs

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tālrunis: +352 4398-1

Uzziņām: eca.europa.eu/lv/Pages/ContactForm.aspx
Tīmekļa vietne: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

© Eiropas Savienība, 2018

Lai izmantotu vai reproducētu fotoattēlus vai citus materiālus, uz kuriem neattiecas Eiropas Savienības autortiesības, atļauja jālūdz tieši autortiesību īpašniekam.